

Δ Α Φ Ν Η

Περιοδική έκδοση, προσφορά αγάπης στον τόπο που μας γέννησε. Έτος 6ο Φύλλο 11ο Ιανουάριος 2004

Νίκος Γιαλούρης

Πέτρος Ι. Μαρτάκης

Νίκος Τσούρος

Τίνα Παπαδοπούλου

ΔΑΦΝΗ

Περιοδική έκδοση, προσφορά
αγάπης στον τόπο που μας γέννησε

*

Έτος 6ο

Αριθμός φύλλου 11

Ιανουάριος 2004

*

Ιδιοκτησία:

Περιοδικό «Δάφνη»

Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

Δαφνώνας, Χίος 82100

*

www.dafninet.gr

E-mail: info@dafninet.gr

*

Υπεύθυνος έκδοσης
σύνταξη, σελιδοποίηση,
εκτύπωση και επικοινωνία,

Βαγγέλης Ρουφάκης

Τηλέφωνο-Φαξ: (22710) 78-353

Κινητό: 6942 026026

E-mail: vroufak@otenet.gr

*

ISSN: 1108-9016

*

Διανέμεται δωρεάν στα μέλη,
τους φίλους και τους χορηγούς
της «Δάφνης» σ' όλο τον κόσμο.

*

Γραφτείτε σήμερα
Μέλη, Φίλοι, ή Χορηγοί
στη «Δάφνη»

*

Εξώφυλλο:

Νίκος Γιαλούρης

Πέτρος Ι. Μαρτάκης

Νίκος Τσούρος

Τίνα Παπαδοπούλου

Σκίτσα:

Μπάμπης Κοιλιάρης

*

Οπισθόφυλλο:

Χαρακτικό του αείμνηστου

Νίκου Γιαλούρη

*

Οι τυφλοπόντικες

Αδίσταχτος ο πρωινός ήλιος
έκλεψε τ' αστέρια
από τα όνειρα των παιδιών.

Σκληρός ο πρωινός ήλιος
τύφλωσε τις κουκουβάγιες
που κατέφυγαν σε πιο σκοτεινές τρύπες.

Γενναϊόδωρος ο πρωινός ήλιος
χάρισε στα λυγερά λουλούδια
τη δύναμη να δέσουν καρπούς.

Πεισματάρης ο πρωινός ήλιος
άγγιξε και τους τυφλοπόντικες
που δεν ένοιωσαν τίποτα.

Τους τύλιξαν χιλιάδες κρόσσια από ηλιοφώς
μα οι τυφλοπόντικες δεν παίρνουν είδηση
τίποτα ποτέ τους.

«Φιλοτεχνικός τ. 9 Άνοιξη 1991»
Τίνα Παπαδοπούλου

Χρόνια Πολλά

Ευχαριστούμε Θερμά

Τον Σύλλογο Δαφνουσίων Αμερικής για την οικονομική ενίσχυση που έστειλε τελευταία στο Περιοδικό μας, στηρίζοντας έτσι το έργο μας στις εκδόσεις, τις εκδηλώσεις, και όλες τις άλλες δραστηριότητές μας που μοναδικό στόχο και σκοπό έχουν την ανάδειξη του τόπου μας. Επίσης τον ομογενή Σταύρο Ι. Χαβιάρρα για την συμπαράστασή του υλική και ηθική, καθώς και όλους όσους με κάθε τρόπο μας βοηθούν στην προσπάθειά μας.

Ευχόμαστε και άλλοι να μιμηθούν το παράδειγμά τους και το Περιοδικό μας να συνεχίσει τις εκδόσεις και τις λοιπές δραστηριότητές του, χωρίς οικονομικά προβλήματα.

Χρόνια πολλά και... διάφορα

Αγαπητοί αναγνώστες της «Δάφνης», Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά. Ο καινούργιος χρόνος να φέρει στον καθένα σας, ότι επιθυμεί.

Με μικρή καθυστέρηση το Περιοδικό μας αυτή τη φορά. Και το βιβλίο του αείμνηστου Πέτρου Ι. Μαρτάκη «Χιώτικα αφηγήματα» θα έχει κάποια καθυστέρηση. Αιτία το σαραντάμερο ταξίδι μου στην Αθήνα.

Τέσσερις άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, δικοί μας, φίλοι μας, έφυγαν τον τελευταίο καιρό από κοντά μας και στη μνήμη τους αφιερώνουμε αυτό το τεύχος. Λίγα λόγια για `κείνους, κάποιες φωτογραφίες τους ή κομμάτια μικρά απ' τη δουλειά τους, που είναι επίκαιρα και σήμερα, ας γράφθηκαν πολλά χρόνια πριν.

Την φωτογραφία της Τίνας στο εξώφυλλο μας έστειλε ο Γεώργιος Διλμπόης και τη φωτογραφία της ίδιας στην 5η σελίδα ο Κώστας Αμπανούδης απ' το αρχείο του Φιλοτεχνικού. Τους ευχαριστούμε, όπως ευχαριστούμε και την κυρία Ελευθερία Π. Μαρτάκη όχι μόνο για τις φωτογραφίες του Πέτρου, αλλά και για τις άλλες σπάνιες φωτογραφίες που για τον εμπλουτισμό του αρχείου μας, έστειλε.

Τι έγινε στο Φιλοτεχνικό μετά τις εκλογές, τώρα που έχει τελειώσει (μαθαίνω) και το ωραίο του «στέκι»;

Το σπίτι του αείμνηστου Ν. Γιαλούρη άνοιξε και το υλικό που οι κληρονόμοι παραχώρησαν στο Δήμο Χίου καταγράφεται και αξιολογείται. Αλήθεια τι θα γίνει με τον άνθρωπο που στάθηκε δίπλα του (τον Κώστα), σαν αδελφός τα τελευταία χρόνια; Κάτι είχε ζητήσει και γι' αυτόν ο αείμνηστος λίγο πριν το τέλος.

Γίνεται (λένε) και Ενιαίος Πολιτιστικός Φορέας! Μήπως για να ελέγξουν οι πολιτικοί και κάποιοι διοικητικοί ότι ακόμη δεν ελέγχουν και ότι γίνεται στο νησί να γίνεται μόνο μεταξύ ημετέρων; Και έρχονται κι εκλογές...

Μπήκα στις ιστοσελίδες του Δήμου Καμποχώρων www.chioskamprohora.org και έμεινα έκπληκτος από την ανόητη (τουλάχιστο) προβολή του. Αν αυτά είναι τα Καμπόχωρα, εγώ είμαι ο... Στάλιν!

Ποιος είναι ο υπεύθυνος «πληροφοριοδότης»; Παραθέτω το παρακάτω παράδειγμα:

«Πολιτισμός: Ο Οργανισμός Πολιτισμού και Νέας Γενιάς δημιουργήθηκε το 1997. Είναι Ν.Π.Δ.Δ. και διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Σκοπός του είναι η ανάπτυξη των πνευματικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων καθώς και η δημιουργία καλλιτεχνικών εργαστηρίων. Οι πόροι του προέρχονται από επιχορηγήσεις του Δήμου και του Κράτους καθώς και από κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και πρόσοδοι από τη δική του περιουσία.

Πολιτιστικοί Σύλλογοι: Σε καθένα από τους 7 οικισμούς λειτουργούν οι τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι οι οποίοι με τις εκδηλώσεις τους δίνουν ζωντάνια και κέφι στα χωριά. Χαρακτηριστικά είναι τα πανηγύρια που οργανώνονται κατά τους θερινούς μήνες και προσπαθούν να διατηρήσουν ζωντανή την τοπική πολιτιστική κληρονομιά, τα ήθη και τα έθιμα των χωριών, τις ημέρες που γιορτάζουν οι χωριοεκκλησιές τη μνήμη των Αγίων τους. Διοργανώνουν διάφορες εκδρομές και

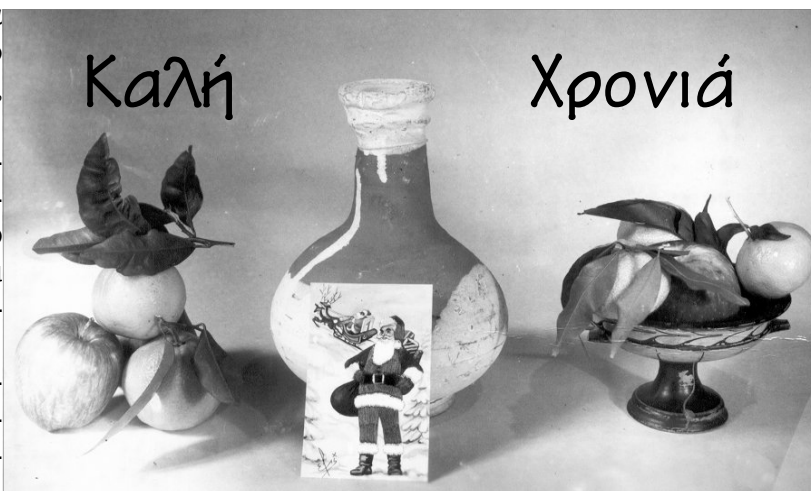
χοροεσπερίδες για την ψυχαγωγία και διασκέδαση των κατοίκων. Κάθε χρόνο διοργανώνονται από το δήμο μας πολιτιστικές εκδηλώσεις σε συνεργασία με τον Οργανισμό Πολιτισμού και Νέας Γενιάς και τους συλλόγους».

Ε! όχι. Δεν είναι αυτό το πολιτιστικό έργο που γίνεται στο Δήμο μας. Γίνονται πολύ

περισσότερα, άσχετα αν ο Οργανισμός Πολιτισμού μόνο προβάλλεται (με προϋπολογισμό μόλις 2.000.000 δραχμές που τα μισά σχεδόν πάνε για... πληρωμή γραμματέως). Οι Σύλλογοι, παράγουν μεγάλο έργο, που δε φαίνεται πουθενά. Γιατί;

Προσωπικά, ήμουν σύμβουλος στον Πολιτιστικό Οργανισμό του Δήμου Καμποχώρων, αλλά παραιτήθηκα διαμαρτυρόμενος. Πρώτον επειδή δεν είναι αυτός ο Πολιτισμός μας. Ούτε αυτός ο Δήμος μας. Ούτε τα αξιοθέατά μας αυτά. Δεύτερον γιατί η «Δάφνη» αγνοείται (πιστεύω όχι σκόπιμα), όπως και τα ονόματα, το έργο, η προσφορά των Συλλόγων που καθημερινά παλεύουν για κάτι καλύτερο

συνέχεια στη σελίδα 12

Φωτογραφία Περικλή Παπαχατζηδάκη (Αρχείο Βαγγέλη Ρουφάκη)

Έχει περάσει κάποιος χρόνος από τη φυγή της Τίνας, του Νίκου, του Νίκου, του Πέτρου. Εν τω μεταξύ εμείς χανόμαστε ανεπαισθήτως στην άδεια κάμαρα της καθημερινότητας μας. Εν τω μεταξύ η δική τους μνήμη λιγνέει ανάμεσα μας. Ετούτες οι γραμμές δεν γράφονται για ν' αντισταθούν σ' αυτή την αναπόφευκτη φθορά. Γράφονται για να ειπωθεί και από εδώ ένα μεγάλο ευχαριστώ για τις πηγές ευαισθησίας που μας υπέδειξαν και ξεδιψάσαμε σε καιρούς που τα νερά ήταν και γλυφά και λίγα. Γράφονται για να θυμηθούμε το φως που πέρασε στην ψυχή μας από τη δική τους έκρηξη. Γιατί μια διαρκής έκρηξη ευαισθησίας, ανθρωπιάς, καλλιέργειας, δημιουργίας ήταν ολόκληρη η ζωή τους, το πέρασμά τους από κοντά μας.

Είναι πολλά πράγματα που δεν αφουγκραστήκαμε όσο θα 'πρεπε στην ώρα τους.

Έτσι γίνεται πάντα. Πού χρόνος, πού ψυχή να θησαυρίσεις τις νότες των πουλιών, να μελετήσεις τα πολύχρωμα σύννεφα, να βυθισθείς στη λόχη του έρωτα. Πού χρό-

Φύγαν οι φίλοι

νος, πού σοφία να ανταλλάξεις δυο λέξεις ανθρωπιάς και ειλικρίνειας με το διπλανό σου. Πού δύναμη να ξετινάξεις με μια κλωτσιά την αποξένωση, να σαρώσεις την εικονική πραγματικότητα, «τα τείχη που έχτισαν γύρω σου». Πού απόφαση να απαιτήσεις οράματα, ιδανικά, καθολική κατάφαση ζωής. Υπάρχουν όμως καιροί που μπορεί να 'σαι τυχερός στη ζωή σου. Είναι τότε που σε κάποιο σταυροδρόμι της σε περιμένει ο ποιητής με ένα ηλιοτρόπιο - τραγούδι στο χέρι. Είναι τότε που ο ποιητής βάζει σε κίνηση τα πιο όμορφα παραμύθια που έπλαθες όταν ήσουν καινούργιος, αθώος, ελεύθερος. Είναι τότε που σε πείθει ο ποιητής πως δεν είναι δα και σπουδαίο ρίσκο να ονειρευτείς, να ζήσεις σ' έναν άλλο χρόνο, με μιαν άλλη αίσθηση, με μιαν άλλη αντίληψη. Είναι τότε που σε πείθει ο ποιητής πως η ζωή δεν φυλακίζεται σε γκριζες καριέρες, καναπέδες εφησυχασμού, γκόμενες πολυτελείας ή όχι, κατορθώματα

σαν φύλλα

ρουτίνας. Και προ πάντων πως η ζωή σου δεν είναι προσωπική πορεία αναχώρησης.

Στην εποχή μας, όσοι το αντιληφθήκαμε, σταθήκαμε τυχεροί γιατί έζησαν ανάμεσα μας η Τίνα, ο Νίκος, ο Νίκος, ο Πέτρος. Ήταν οι ποιητές που άφησαν στα χέρια μας καθένας το δικό του ηλιοτρόπιο - τραγουδί. Ποιητές όχι με την κυριολεκτική σημασία της λέξης αλλά προπάντων γιατί ξόδεψαν τη ζωή τους - που για τους δυο ήταν πικρά μικρή - για να στρέψουμε, όπως τα ηλιοτρόπια, το δικό μας βίο στο φως.

Φύγαν σχεδόν ταυτόχρονα το σκληρό ετούτο 2003. Ωστόσο, άλλος περισσότερο, άλλος λιγότερο, πυρπόλησαν το μικρό μας σύμπαν. Μας αρνήθηκαν τον εφησυχασμό, τη βλακεία, την πεζότητα, έτσι που πολλοί να μην μπορούμε πια να βουλευτούμε στην ανεργία του ρεαλισμού. Έτσι που πολλοί, είτε τότε που μεγαλώναμε μαζί τους, είτε τώρα πια χωρίς εκείνους, μάθαμε, έστω επώδυνα και

να αγαπάμε και να διεκδικούμε τη δόξα μιας νίκης απέναντι στην ευτέλεια, στη χυδαιότητα, απέναντι σε ανάξιες συνταγές ζωής που κυκλοφορούν σε μεγάλα τιράζ για εκατομμύρια θεατές - πρόβατα.

Αν για κάποιους πρέπει να μιλάμε ή να σωπαίνουμε. Αν για κάποιους πρέπει να θρηνούμε γιατί έφυγαν. Αν για κάποιους πρέπει να χαιρόμαστε γιατί τους συναντήσαμε σ' ένα ταξίδι στο φως, είναι οι φίλοι που φύγαν σαν φύλλα. Η Τίνα, ο Νίκος, ο Νίκος, ο Πέτρος.

Αντώνης Λάρδας
Δεκέμβριος 2003

Φωτογραφίες: 1) Ν. Γιαλούρης στα εγκαίνια της έκθεσής του στο «Γεώργιος Καλουτάς» (28-7-2002)
2) Πέτρος Ι. Μαρτάκης στο σπίτι του (20-1-2003)
3) Η Τίνα ανάμεσα σε φίλους στην τιμητική βραδιά του Φ.Ο.Χ. για τον Κ. Χαλλιωρή (11-12-96)
4+5) Ο Ν. Τσούρος με την κιθάρα του στο Βερβεράτο στο «Γενοβέζικο» σε φιλικό γλέντι (4-9-2002)
6) Η Τίνα Παπαδοπούλου
7) Ο Πέτρος Ι. Μαρτάκης
8) Ο Γιαλούρης κι ο Κωστής στο γραφείο της «Δάφνης» στο Δαφνώνα (31-5-2002)

Η Πρωτοχρονιά*

Από το βιβλίο του Π. Α. Μαυρογιώργη «Το χωριό Άγιος Γεώργιος Συκούσης μέρος Β΄»

Την 1η Ιανουαρίου, ως πρωτοχρονιά, την πήραμε από τους Ρωμαίους όπως και τα ονόματα των μηνών. Το έτος 46 π.Χ. ο Ιούλιος Καίσαρ μετέθεσε τον πρώτο μήνα του έτους από τον Μάρτη στο Γενάρη. Με το Μάρτη, ως πρώτο μήνα, επαληθεύεται και το όνομα Σεπτέμβριος από το λατινικό septem = επτά που είναι ο έβδομος στη σειρά μήνας, ενώ για μας είναι ο ένατος· το ίδιο και το όνομα Οκτώβρης από το λατινικό octo = οκτώ, Νοέμβριος από το novem = εννέα και Δεκέμβρης από το decem = δέκα.

Το ξημέρωμα εκείνης της μέρας μόλις χτυπούσαν οι καμπάνες σηκωνόμαστε για την εκκλησία. Δεν το είχαμε σε καλό να μην πάμε στην εκκλησία εκείνη την ημέρα. «Από Θεού άρχεσθαι».

Θυμάμαι το 1942 μέσα στη Γερμανική κατοχή το χιόνι είχε πέσει ένα μέτρο στο χωριό. Τότε η μάννα μου εκείνη την πρωτοχρονιά έστειλε στην εκκλησία μόνο τη μεγάλη μου αδελφή, για να φέρει, «η μέρα που `ταν» τη χάρη του Θεού μέσα στο σπίτι μας. Βάζαμε τα καλά μας ρούχα ή κάτι πρωτόβαρτο, όπως συνηθίζαμε στο χωριό, γιατί το «καλούσε η μέρα».

Καθώς πηγαίναμε στην εκκλησιά νοιαζόμαστε λίγο και για το πρώτο μας συναπάντημα. Δεν θέλαμε να συναντήσαμε τον όποιο-όποιο, αλλά κάποιον που πιστεύαμε πως θα μας έφερνε γούρι (καλή τύχη). Το ίδιο πιστεύαμε όπως και σ' άλλα μέρη, και για `κείνον που θα `μπαινε πρώτος στο σπίτι κι έκαμνε «ποδαρικό» μετά την εκκλησία.

Ύστερα από την απόλυση οι δρόμοι του χωριού αντηχούσαν από τις ανταλλαγές ευχών. Τούτη η μέρα έπρεπε να `ναι μέρα χαράς και καλοσύνης ακόμα και οι ιδιωτικές έχθρητες υποχωρούσαν κάπως.

Κι εμείς τα παιδιά φροντίζαμε να `μαστε φρόνιμα, να μη κλάψουμε γιατί θα κλαίγαμε όλο το χρόνο.

Στο σπίτι όταν έμπαιναν μερικοί νοικοκυραίοι έριχναν πρώτα ένα ρόδι που το είχαν λειτουργήσει στην εκκλησιά, για να `ναι έτσι γεμάτη η χρονιά, όπως και το ρόδι.

Ύστερα καθόμαστε στη φωτιά ζεσταίναμε τους τηγανίτες μας που τους τρώγαμε με μέλι, πετουμέζι ή βουτημένους σε ζάχαρη και συμπληρώναμε τρώγοντας κουρκουμπινικά. Τούτη η ώρα ήταν για τα χρόνια εκείνα από τις πιο περιεκτικές και χαρούμενες για κάθε σπιτικό στο χωριό μας. Εμείς δεν κόβαμε, όπως αλλού, την καθιερωμένη βασιλόπιτα που με το τυχερό νόμισμα θα σημά-

δευε τον ευνοημένο της χρονιάς. Για μας η βασιλόπιτα ήταν όπως είπαμε ένα ψωμί που το κρατούσαμε στολισμένο μέχρι τα Φώτα. Ύστερα το τρώγαμε όπως όλα τα ψωμιά χωρίς καμιά ιδιαίτερη εθιμική διαδικασία.

Όπως σ' όλα τα μέρη και στο χωριό τις μέρες γύρω από την πρωτοχρονιά οι άντρες δοκιμάζουν να προκαλέσουν την τύχη τους με τη χαρτοπαιξία. Πρέπει να σημειώσω ότι συστηματικούς ξενύχτηδες χαρτοπαίχτες ευτυχώς είχαμε ελάχιστους τότε στο χωριό.

Χρήματα παίζαμε κι εμείς τα παιδιά, αφού είχαμε το δικό μας «κομπόδεμα» από τα κάλαντα, τα οποία τραγουδούσαμε και την ίδια μέρα του Αγίου Βασιλείου σ' όσα σπίτια δεν είχαμε πάει την παραμονή. Επαίζαμε αμάδες, τοιχάλι, κορώνα-γράμματα και άλλα.

Το απόγευμα έβγαιναν και μας έλεγαν τον «Άγιο Βασίλη» οι τσαμπουνιέρηδες και τουμπανάρηδες του χωριού, καθώς και άλλοι οργανοπαίχτες.

Οι άντρες γύριζαν και χαιρετούσαν στα συγγενικά και φιλικά σπίτια, ενώ οι γυναίκες έμεναν στο σπίτι γιατί δεν ήταν σωστό να κλείσει η πόρτα του σπιτιού.

Παινέματα

Εσόν αφέντη πρέπει σου καρέγα καρυδένια
για ν' ακουμπά η ράχη σου η μαργαριταρένια.
Το ένα σου χέριν να μετρά τ' άλλο σου να δανείζει
και πάλι ξαναπρέπει σου βάλε στραβά το φέσι σου.

Πολλά είπαμε τ' αφέντη μας ας πούμε της κυράς μας.
Κυρά μαρμαροτράχηλη κολώνα торνεμένη
στου βασιλιά την γκάμερα είσαι τζωγραφισμένη.
Όντας σειστείς και λυγιστείς και πας στην εκκλησιά
σου, η στράτα ρόδα γέμισε από την ομορφιά σου.

Πολλά `παμε και της κυράς ας πούμε γκαί της κόρης.
Έχεις και κόρη ομορφήν γραμματικός τηθ θέλει
κι αν είναι και γραμματικός πολλά χωράφια θέλει.
Γυρεύγει αμπέγια ατρύγιστα χωράφια με τ' αστάχια
γυρεύγει και τη θάλασσα μ' όλα της τα καράβια.
Πολλά `παμε της κόρης σας ας πούμε γκαι του γιου
σας.

Έχεις και γιό στα γράμματα και γιον εις το ψαλτήρι
ο Θιος να σας τονε χαρεί σα βάλει πετραχήλι.

*

*Η Πρωτοχρονιά στη Χίο και ειδικά στα Καμπόχω-

ΜΠΟΥΡΛΗΣ - ΤΖΑΝΗΣ

Του Βαγγέλη Ρουφάκη
στη μνήμη του Πέτρου Ι. Μαρτάκη

Αποχαιρετισμός

Έκείνην την ημέρα (5-8-2003) περασμένο μεσημέρι, ηκαούμεστεν στην Πινακοθήκη του Δήμου Χίου με το Μπάμπη κι εκουβεντιάσαμεν για το βιβλίο του Πέτρου Ι. Μαρτάκη «Χιώτικα Αφηγήματα» που `τοίμαζα, κι ευτός α μας ηζωγράφιζενε το οξώφυλλο, για να `ναι λέει πιο όμορφο.

Σαν το κουβεντιάσαμεν με τον Πέτρο λίγες μέρες πριν, μου `πενε: «Πρόσεχε! Ε θα του πούμεν εμείς είντα α κάμει. Οι καλλιτέχνες ξέρουνε. Μόνο α του δώκεις το βιβλίο να το διεβάσει». (Έτσι ήκαμα, γιατί πρέπει να ξέρετεν πως εγώ παίρνω από λόγια). Και το `καμενε το οξώφυλλο ο Μπάμπης κι είναι είντα όμορφο!

Το απόεμα της ίδιας μέρας, ηπήαμεν στα Με-

στά της φιλονάδας μας της Ξένης κάμποσοι λωλοί, για να κουβεντιάσομεν τα προβλήματα της Χίος, λες και μας εγήφισενε κανείς να το κάωμεν. (Κι ευτοί που ψηφίζωμεν δηλαδή είντα κάμουνε; Μα τέλος πάντων).

Είμεστεν εκεί εκτός απ' εμένα και τη Ξένη ο Μπουρλής, ο

Τζαννής, ο Δημήτρης απέ την Καλλιμασιά, η Μαίρη απ' την Αθήνα, εκείνη μωρέ η Χιώτισσα που κάμνει τα αγάλματα σαν τη Γοργόνα στην Αιγνούσα, τον Πλαστήρα στη Χίο (που καποιονώνε εν τος αρέσει και θένε να κάμουν άλλονε) κι άλλα πολλά στον κόσμον όλο κι επεριμέναμεν και τον άλλονε... είντα ειν' μωρέ που τονε λένε, το Δημήτρη που ανεκατεύγεται με το Σύλλογο τω Χιωτώ στη Θεσσαλονίκη και τη γυναίκαν του, που είχαμεν σκοπό να πάμεν για πιότη στο Λιμένα το βράδυ.

Εκαταλέαμεν λοιπόν τι λιώσ α κάωμεν τούτο, τι λιώσ α κάωμεν τ' άλλο κι εχάλαν ο κόσμος απ' τις φωνές και τα γέλια. Κι αφού ήπιαμεν τον καβέ που μας ήκαμεν η Ξένη, ηδιεβάζαμεν απέ τη «Δάφνη» για τον Αμανενέ, τα κουντουρούδια και τα κατσκοπρόβατα που «ήταν παλουκωμένα απ' εδώ κι απ' εκεί μα ήταν κι ευτά ησυχασμένα, γιατί απέ τον περασμένο μήνα επήανε στον τράγο που ήτανε θυμισμένα κι ετρέχαν τα σάλια τος κι ανεγαλλιόσανε και γκαστρωθήκανε». Και κα χα κου χου πια κι ηγελούσαμεν. Κι άξαφνα εχτύπησενε το τηλέφωνο κι άμαν το πιασενε η Ξένη, απέ το ύφος της εκαταλάβαμεν πως κάτι εν ηπήαινεν καλά. Πριχού να κλείσει το τηλέφωνο, μας ήδωκεν το μαύρο μαντάτο.

Ο Πέτρος!

Ο Πέτρος ο δικός μας, ο δικός σας, ο Πέτρος του Μπουρλή και του Τζαννής, ο Πέτρος του Κάμπου και του Δαφνώνα, ο Πέτρος της Χίου ολόκληρης, εν ήτανε πια μαζί μας. Ήσθησενε άξαφνα το μεσημέρι, την ώρα που ηλέαμεν με το Μπάμπη για το ζωγραφιστό οξώφυλλο του βιβλίου του,

Γ. Διλιμπός και Π. Ι. Μαρτάκης στο σπίτι του τελευταίου (20-1-2003)

που εν ήτανε γραφτό να το δει τελειωμένο.

Κι εβάλαμεν όλοι τις φωνές και τα κλιάματα, μα πιο πολύ απ' όλους ηκλαίανε ο Μπουρλής κι ο Τζαννής που ηθαρούσανε πως ήρτεν και το δικόν τος το τέλος. Εν ηκαταλάβανε οι ούριοι πως απ' εκείνην την ώρα ηπαιρνούσανε μαζί με το δημιουργόν τος στην αθανασία.

Κι ώσπου να το καλοσκεφτούμεν, μου τηλεφώνησενε ο αδερφός του ο Σταυρινός και μεσ' τους λυγμούς του, ηπολέμαν να μου πει... κι εγώ του `πα πως α περάσω απ' το σπίτι να τονε `δω. →

Πέτρος Μαρτάκης (1929-2003)*

Ηφύαμενε όχωνούς εγώ, ο Μπουρλής κι ο Τζαννής κι εν εξέρω τι λιώς ηκατηβήκαμενε στον Κάμπο. Μας ήπαιρνενε το παράπονο κι ηκλαίαμενε όλο το δρόμο και τρεις φορές εσταμάτησαν να καθαρίσω τα γυαλιά μου, γιατί οι αφορισμένοι μου φωνάζανε πως αφ' τα κλιάματα εν εβλέπω και α τους ξεραχώσω σε καένα χαντάκι...

(Εδεδέτσι βουρκωμένα είναι τα μάτια μου και τώρα που στο Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Γ. Γεννηματάς, στο πλευρό κάποιου αλλονού φίλου που παλεύει μετά από αυτοκινητιστικό ατύχημα, γράφω τούτενές τις γραμμές).

Έχω ένα βάρος και μιαν πίκρα που εν ήμουνε στην εκφορά του αείμνηστου Πέτρου, αφού την ίδια μέρα ήμουν ανεκατεμένος στην οργάνωση μιανής εκδήλωσης, ούτε και στα Σαράντα του, αφού είχα μουσαφίρηδες αφ' την Αθήνα. Πιστεύω όμως πως μιαν από τις επόμενες μέρες που α πα να τονε δω στην τελευταίαν του κατοικία και α του ζητήσω συγνώμη, α με συχωρέσει.

Εφτάσαμενε λοιπόν στον Κάμπο στο σπίτι του Σταυρινού και τον εσυνάντησα μες το περιβόλι να κάμνει δουλειές που ούτε ο ίδιος εν ήξερενε είντα, για ν' αποξεχνιέται κι άμαν αγκαλιαστήκαμενε, καταλαβαίνετενε είντα ήγινενε...

Οι πορτοκαλιές κι οι μαντερινιές κι οι λεμονιές κι οι κουκουναριές και τα ταφλάνια και τα σαρκίμια και τα γιασεμιά του Κάμπου, μου φάνηκενε πως είχανε ζαρωμένα τα φύλλα τος. Μα και τα πουλάκια που καθίζανε στα δέντρα κι ετοιμαζούντανε για τη βραδινή δοξολογία πριχού να κοιμηθούνε, ήτανε κι ευτά μαμουκιασμένα.

Κι αργότερα σαν ήφουα κι ολομόναχος πια ηγήβαινα για το Δαφνώνα, όλα κι εκεί ήτανε αλλιώτικα. Η συκαμιά, το κυπαρίσσι, το καμπαναριό, η βρύση, εν είχανε τη χάρη που `χανε πάντα. Και κάτω τα Καμπόχωρα, ο Κάμπος, ο Άγιος Μηνάς, ο Μεγαλιμιώνας, η θάλασσα στα στενά, όλα ήτανε θολά λες κι είχανε πέσει καταχινιά.

Και το σπίτι του πάππου Μισιριώτη, γερμένο μου φάνηκενε κι ευτό, έτοιμο να πέσει.

Και σαν που στέκουμουνε όξω αφ' το σπίτι μου κι ήβλεπα ίσια κάτω και η καμπάνα ηχτύπησενε λυπητερά για `κείνονε, ησκέφτηκα πως έεδώ στη γωνιά του κήπου μου, κάτω απέ τη λεμονιά πρέπει να μπει η προτομή του αθρώπου που αγάπησενε και ύμνησενε το Δαφνώνα όσο καένας άλλος και να βλέπει όλα έεκείνα που ήβλεπενε απέ το τσαρδάκι του πάππου σαν ήτανε παιδί κι εμείνανε χαραγμένα στο νου και την καρδιάν του όσο ήζηνε, για να ανεγαλλιάζει η ψυχή του «εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν».

Ένας απέ το Δαφνώνα

Στις 5 Αύγουστου έφυγε από κοντά μας ο Πέτρος Μαρτάκης, ιστορικό στέλεχος του Πάνα με μεγάλη προσφορά στον Σύνδεσμο, συγγραφέας, άνθρωπος πνευματικός. Τον αποχαιρέτησε ο Πρόεδρος του Συλλόγου με βαθιά συγκίνηση:

«Πέτρο φίλε αγαπημένε, συνοδοιπόρε, πρόεδρε μας, μείναμε άναυδοι από τον ξαφνικό και απρόσμενο χαμό σου και είμαστε εδώ για το ύστατο χαιρε. Γέννημα θρέμμα της χιώτικης γης, παιδί του Κάμπου, ξεπέρασες πάμπολλες δυσκολίες και ακολούθησες το δρόμο της μόρφωσης, θερμός πατριδολάτρης, είχες ενεργή συμμετοχή στην πνευματική ζωή της Χίου.

Ο «Τζαννής και ο Μπουρλής» είναι η μεγάλη σου προσφορά στη χιώτικη ντοπιολαλιά, αληθινή γλωσσική κληρονομιά.

Βαθιά δημοκράτης, υπέστης τις συνέπειες των δημοκρατικών ιδεών σου.

Με τη σύντροφο της ζωής σου Λέλα Λυκούρη, φτιάξατε μια σωστή οικογένεια.

Για τον Πάνα ο χαμός σου ήταν μεγάλη απώλεια γιατί ήσουν η ζωντανή ιστορία του. Υπηρέτησες τον Σύνδεσμο επί σειρά ετών ως Πρόεδρος και η θητεία σου συνδέθηκε με ωραία επιτεύγματα. Πριν από εμάς είδες την ανάγκη να πυκνώσουν οι γραμμές του Πάνα από νέους ανθρώπους για να υπάρξει συνέχεια. Η ορειβατική ομάδα σου οφείλει πολλά. Τούτη την ώρα της οδύνης και του αποχαιρετισμού καταθέτουμε τη μεγάλη ευγνωμοσύνη μας για την προσφορά σου αλλά και γιατί άφησες στη θέση σου τα παιδιά σου συμπαρασάτες στην προσπάθεια μας να οδηγήσουμε τον Πάνα ακόμα πιο ψηλά».

*Το κομμάτι αυτό αναδημοσιεύουμε από το Περιοδικό «Ο Παν» (τεύχος 476 Νοέμβριος 2003 σελίδα 6), έντυπο του Φυσιολατρικού Ορειβατικού Συνδέσμου «Ο Παν» (Αριστοτέλους 64 Αθήνα, 10433), του οποίου ο αείμνηστος Πέτρος ήταν Ενεργό Μέλος και Πρόεδρος για πολλά χρόνια, καθώς και υπεύθυνος για την έκδοση του εν λόγω εντύπου, του οποίου σήμερα η κόρη του Ιωάννα, είναι Έφορος.

Ο Πέτρος Ι. Μαρτάκης ήταν επίσης Πρόεδρος για πολλά χρόνια στην Αδελφότητα Δαφνουσίων Αττικής και εξέδιδε την εφημερίδα «Ο Δαφνώνας» που σταμάτησε δυστυχώς πολύ γρήγορα την κυκλοφορία της. Υπηρέτησε επίσης τον Σύλλογο του Κάμπου στην Αθήνα και πολλούς άλλους

Χιώτικες Εκδηλώσεις Στην Αθήνα*

Ο «Κοραής» για τα ελευθέρια

Την ημέρα της επετείου της απελευθέρωσης της Χίου (11-11-1912) στην αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρίας Αθηνών, η Χιακή Αδελφότης Αττικοβοιοτίας «Κοραής» πραγματοποίησε με πολύ επιτυχία και εθνικό παλμό την ετήσια πανηγυρική εκδήλωση.

Τη λαμπρότητα έδωσε η παρουσία του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. κ. Χριστοδούλου και την έναρξη έκανε ο πρόεδρος κ. Χαροκόπος, ο οποίος παρουσίασε και τον εκλεκτό ομιλητή.

Στο βήμα και φέτος ένας διακεκριμένος Χιώτης, ο κ. Δημ. Λινός που τίμησε πρόσφατα τη γενέτειρα με την επάξια προαγωγή του σε εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Θέμα: «Η απονομή της δικαιοσύνης στη Χίο επί Τουρκοκρατίας».

Η αίθουσα γεμάτη από Χιώτες, τις δικαστικές αρχές όπως ήταν φυσικό, αλλά και ανθρώπους των γραμμάτων, που άκουγαν με ενδιαφέρον και συγκίνηση. Εξ άλλου δε θα μπορούσε να είναι διαφορετικά, από έναν ομιλητή του ύψους του κ. Δ. Λινού με αυτή την ευρυμάθεια και την επισημονική κατάρτιση που κατέχει.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ωραία αυτή εκδήλωση, τελειώσε με το δημοσιογράφο κ. Πυλιάρo, ο οποίος έδωσε τη δική του θαυμάσια νότα, βλέποντας την πνευματική Χίο μαζεμένη, απαγγέλλοντας ποιήματα του καθηγητή Σ. Βίου και του ποιητή Γ. Σουρή.

Μαίρη Παπακωνσταντίνου

*Στο διάστημα των 40 ημερών (7-10 ως 17-11) που έμεινα στην πρωτεύουσα, πολλές ήταν οι εκδηλώσεις χιώτικου ενδιαφέροντος που δυστυχώς δεν μπόρεσα να τις παρακολουθήσω όλες.

Ήταν βέβαια αδύνατο να μη βρεθώ στις εκδηλώσεις για την απελευθέρωση του νησιού μας. Χάρηκα που παρακολούθησα την εκδήλωση του «Κοραή» που περιγράφει η καλή φίλη γλύπτρια Μαίρη Παπακωνσταντίνου η οποία κατόπιν παρέθεσε και δείπνο σ' εμένα και την άλλη καλή Χιώτισσα και φίλη Σεβαστή Χαβιάρα-Καραχάλιου σε πολυτελές εστιατόριο των Αθηνών.

Να σημειωθεί ότι η κυρία Καραχάλιου ταξίδεψε από το Κιάτο στην Αθήνα για να παρακολουθήσει την εν λόγω εκδήλωση, όπως και σε λίγες μέρες στον Πειραιά όπου παρακολουθήσαμε την εκδήλωση που περιγράφω στη διπλανή στήλη.

Η Ο. Χ. Σ. Α. στον Πειραιά

Την Κυριακή 16-11-2003 κάπως καθυστερημένα, βρέθηκα στον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς και παρακολούθησα μέρος των εκδηλώσεων: Εορτασμός της Επετείου απελευθέρωσης και ενσωμάτωσης των νήσων του Αιγαίου «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ», που η Ομοσπονδία Χιακών Σωματίων Αττικής είχε οργανώσει. Στην εκδήλωση συνεργάστηκαν επίσης οι Αιγαιοπελαγίτικες Ομοσπονδίες Συλλόγων Νομού Αττικής των Δωδεκανήσου, Λέσβου, Λήμνου, Νάξου, Σάμου, και οι Αδελφότητες Πανευοϊκή, Πανικαριακή, Ψαριανών και ο Σύλλογος Οινουσιών και που έγιναν υπό την αιγίδα της Νομαρχίας Πειραιά.

Όταν μπήκα στην αίθουσα, είχε τελειώσει η ομιλία-χαιρετισμός του Προέδρου της Ομοσπονδίας Αργ. Κοκκινάκη και στο βήμα ήταν ο Νομάρχης Πειραιά Γιάννης Μίκας.

Ακολούθησαν ψαλμοί και τραγούδια από τη Χορωδία του Υπουργείου Πολιτισμού και ομιλία του δικηγόρου Νίκου Σ. Χαλκιά με θέμα: «Η συμβολή του αντάρτικου της βορειοδυτικής Χίου στην απελευθέρωσή της».

Ο ηθοποιός Αλέκος Ζαρταλούδης απάγγειλε Γεώργιο Σουρή.

Κατόπιν ανέβηκε στο βήμα η Δρ Φιλ. του Πανεπιστημίου Αθηνών Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου και μίλησε με το δικό της ξεχωριστό τρόπο. «Ο μεγάλος διδάσκαλος του γένους Αδαμάντιος Κοραής και η ελευθερία των Ελλήνων» αφιέρωμα στα 170 χρόνια απ' το θάνατό του, το θέμα.

Το χορευτικό συγκρότημα του Δήμου Φιλοθέης χόρευε παραδοσιακούς χορούς και η εκδήλωση έκλεισε με μικρή δεξίωση.

Όσοι είχαν την υπομονή να περιμένουν (αφού πολλοί ήταν εκείνοι που έφυγαν κουρασμένοι από την πολύωρη ταλαιπωρία), αποζημιώθηκαν.

Από τις 10:30 το πρωί στον Μητροπολιτικό Ναό Αγίας Τριάδας Πειραιά, έγινε δοξολογία χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιώς κ. κ. Καλλινίκου, με την παρουσία επισήμων και της φιλαρμονικής.

Από εκεί όλοι κατευθύνθηκαν στο άγαλμα του Κολοκοτρώνη όπου έγινε κατάθεση στεφάνων και από εκεί στον Ο.Λ.Π.

Με μεγάλη μου χαρά είδα να συμμετέχουν πολλοί Δαφνούσοι του Πειραιά και άλλοι γνωστοί Χιώτες, Οινούσσιοι και Ψαριανοί.

Συγχαρητήρια και του χρόνου.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Εκδηλώσεις στο Δαφνώνα

Το καλοκαίρι που πέρασε, ήταν γεμάτο από εκδηλώσεις, συνέδρια (η «Δάφνη» συμμετείχε σε πολλά απ' αυτά και κάνουμε αναφορά σε κάποια, σε επόμενες σελίδες) στο νησί.

Εδώ θα ασχοληθούμε μόνο με κάποιες εκδηλώσεις που έγιναν στο Δαφνώνα.

Στα πανηγύρια μας ως συνήθως είχαμε μεγάλη επιτυχία, η μόνη διαφορά φέτος ήταν σ' αυτό του Αγίου Παντελεήμονα, που ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού, έδωσε δια χειρός του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη μας τιμητική πλακέτα στον παπά Παντελή Καλεώδη, που για 20 χρόνια υπηρέτησε ευδόκιμα την ενορία μας.

Ο Σεβασμιότατος παραδίδει την τιμητική πλάκα στον παπά Παντελή

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Νίκος Ντίλης είπε λίγα λόγια. Το Δ. Σ. ήταν ολόκληρο εκεί.

Ανάμεσα στο πολυπληθές εκκλησίασμα ήταν η Υφυπουργός Υγείας Ελπίδα Τσουρή, ο Βουλευτής Αθαν. Βαρίνος, ο Δαφνούσης Νομάρχης Πολύδωρος Λαμπρινούδης, Στρατιωτικές και Πολιτικές Αρχές, ο Δήμαρχος Καμποχώρων και πολλοί εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όλων των βαθμίδων.

Τα κορίτσια συμβάλλουν στην επιτυχία του πανηγυριού

Στις 6-8-2003 του Σωτήρος, το πρωί έγινε η θεία λειτουργία στον ομώνυμο ναό στο βουνό πάνω απ' το χωριό και το βράδυ της ίδιας μέρας έγινε η εκδήλωση που ο Δήμος Καμποχώρων οργάνωσε προς τιμή των Δαφνουσίων της Αμερικής.

Την εκδήλωση τίμησαν πολλοί επίσημοι μεταξύ των οποίων ο Στρατιωτικός Διοικητής Χίου, ο Νομάρχης μας, ο πρόεδρος του Νομαρχιακού συμβουλίου πολλοί εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών και πλήθος κόσμου. Παρόντες ήταν και πολλοί ομογενείς που βρέθηκαν στη Χίο άλλοι για διακοπές και άλλοι για να παρακολουθήσουν το 4ο Παγκόσμιο Συνέδριο Αποδήμων Χίων.

Το πρόγραμμα παρουσίασε ο γράφων και αναφέρθηκε συνοπτικά στη ζωή των Δαφνουσίων της Αμερικής, στον εκεί Σύλλογό τους και σε εμπειρίες από την εικοσάχρονη παραμονή του εκεί.

Ο Δήμαρχος Καμποχώρων και ο Πρόεδρος του Οργανισμού Πολιτισμού και Νέας Γενιάς του Δήμου απηύθυναν χαιρετισμό και κατόπιν παρέλαβαν τιμητικές πλακέτες οι: Ματθαίος Μυρώνης, Δαφνούσης Βουλευτής στην Πολιτεία της Νέας Υόρκης, που δυστυχώς δεν ήταν παρών, ο Σύλλογος Δαφνουσίων Αμερικής, ο Πολιτιστικός Σύλ-

Ο Δήμαρχος Μανόλης Κράκαρης δίνει την πλακέτα του Συλλόγου Αμερικής στον Σπ. Γεωργοπάλη μέλος του Δ.Σ.

λογος του Δαφνώνα και ο Δαφνούσης Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος της Χιακής Ομοσπονδίας Νέας Υόρκης Σταύρος Χαβιάρας. Επίσης παρέλαβε συμβολικά μια εικόνα ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Γεώργιος Μαλαφής που ήταν παρών και απηύθυνε χαιρετισμό. Χαιρετισμό επίσης απηύθυνε ο υπεύθυνος του 4ου Παγκοσμίου Συνεδρίου Αποδήμων Χίων, Γεώργιος Αλμυρούδης. Τα χορευτικά των Συλλόγων του Δαφνώνα και του Χαλκειούς χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς και η βραδιά έκλεισε με γλυκά, αναψυκτικά και ποτά.

Στις 17 Αυγούστου ο Πολιτιστικός Σύλλογος του Δαφνώνα, γιόρτασε τα 20 χρόνια από την ίδρυσή του. Πάλι στο ίδιο μέρος, πάλι στην αυλή του σχολείου που γι' ακόμα μια φορά γέμισε κόσμο και πάλι ο ίδιος (ο γράφων) παρουσίασε το πρόγραμμα. Πάλι το χορευτικό του Συλλόγου μας «έκλεψε την παράσταση» και πάλι η Δαφνούσικη φιλοξενία πρόσφερε μεζεδάκια σπιτικά που οι γυναίκες του Συλλόγου έφτιαζαν και άφθονο ούζο Στουπάκη που ο δικός μας, ο Γιάννης, πρόσφερε. Οι διαφορές άρχισαν από την ώρα που ο Πρόεδρος του Συλλόγου Νίκος Ντίλης απηύθυνε τον παρακάτω σύντομο Χαιρετισμό:

«Κυρίες και κύριοι

Σας καλωσορίζω στην μικρή αυτή γιορτή που οργανώσαμε για τα 20 χρόνια από την ίδρυση του Συλλόγου μας και πιστεύουμε πως θα σας αρέσει. Δεν θέλω να σας κουράσω με πολλά λόγια. Έχω όμως υποχρέωση να ευχαριστήσω τους συντελεστές αυτής της εκδήλωσης.

Την ομιλήτρια κυρία Πόπη Χαλκιά-Στεφάνου, τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Δη.Πε.Θε. Βορείου Αιγαίου Κωνσταντίνο Μάριο, τους ηθοποιούς Ελένη Αμπανούδη και Δημήτρη Αυγουστίδη, τη Χιώτισσα γλύπτρια και Γυναίκα της Ευρώπης 1990 Μαίρη Παπακωνσταντίνου, το Διοικητικό Συμβούλιο και τα Μέλη του Συλλόγου μας, τον εκδότη του Περιοδικού «Δάφνη» Βαγγέλη Ρου-

Από αριστερά: Δ. Αυγουστίδης, Ε. Αμπανούδη, Κ. Μάριος και η ομιλήτρια Πόπη Χαλκιά-Στεφάνου

φάκη για την πολύτιμη συνεργασία του, όσους με οποιοδήποτε τρόπο βοήθησαν να πραγματοποιηθεί αυτή η εκδήλωση κι όλους εσάς που μας τιμάτε με την παρουσία σας. Ευχαριστώ».

Ο γράφων κάλεσε τον Δαφνούση Νομάρχη Πολύδωρο Λαμπρινούδη κι ο Σύλλογος του έδωσε τιμητική πλάκα για την προσφορά του στον τόπο (ιδρυτής και πρόεδρος του Συλλόγου, Πρόεδρος της τότε κοινότητας Δαφνώνα, Δήμαρχος Καμποχώρων για πολλά χρόνια και τώρα Νομάρχης).

Εκείνος μας ευχαρίστησε όλους και δήλωσε ικα-

νοποιημένος, που ο Σύλλογος έμεινε έξω από κομματικά παιχνίδια (κάποιοι φοβήθηκαν το αντίθετο στην αρχή), γι' αυτό και προόδευσε.

Μετά η Αντιπρόεδρος του Συλλόγου Αγγελική Κωστοπούλη με λίγα και απλά λόγια περιέγραψε την ίδρυση, τη διαδρομή και το έργο του Συλλόγου που όπως είπε «...έχω την τιμή να υπηρετώ για δεκαπέντε περίπου χρόνια, τα τρία απ' αυτά σαν αντιπρόεδρος...».

Στη συνέχεια κάθισαν στο τραπέζι η Χιώτισσα λο-

Η Χιώτισσα λογοτέχνης Πόπη Χαλκιά-Στεφάνου

γοτέχνης Πόπη Χαλκιά Στεφάνου, ο (τότε) καλλιτεχνικός διευθυντής του Δη. Πε. Θε. Β. Αιγαίου Κων. Μάριος, και οι ηθοποιοί Ελένη Αμπανούδη και Δημήτρης Αυγουστίδης κι ετοιμάστηκαν η πρώτη να ομιλήσει για τη «Θαλασσινή δημοτική ποίηση» και οι άλλοι για να απαγγείλουν τα σχετικά ποιήματα. Στο βήμα ανέβηκε η Χιώτισσα γλύπτρια και Γυναίκα της Ευρώπης Μαίρη Παπακωνσταντίνου και παρουσίασε την ομιλήτρια.

Η κυρία Πόπη Χαλκιά-Στεφάνου με μαεστρία χειρίστηκε το λόγο (ως συνήθως) και καθήλωσε το ακροατήριο παρά το μακρόν της όλης εκδήλωσης. Μίλησε για τη θάλασσα, τις χαρές και τις πίκρες της, τα έθιμα, ενώ οι καλλιτέχνες απέγγειλαν θαυμάσια τον κυρ-βοριά, το ναυτόπουλο, μην είδατε τον Κωσταντή και άλλα.

Η εκδήλωση έκλεισε με το χορευτικό του Συλλόγου και με νόστιμα μεζεδάκια και ποτά.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Τμήμα του Χορευτικού μας από εκδήλωση στο Ομήρειο

Εκείνο το Χωριό*

του Πέτρου Ι. Μαρτάκη

Ποιο ειν' εκείνο το χωριό
που σκαρφαλώνει σα λωλό,
σα να `χει τη μανία
ν' ανήβει και ν' αγκαλιαστεί
με τον Προφήτη Ηλία;

Που `χει αφ' τη Βρύση ώχονού,
τα Κριθαράκια, τη Μπουρού,
τα Λαγκαδάκια δυτικά
και νοτινά με χάρη
έχει και το Κατσάρι;

Ποιο ειν' εκείνο το χωριό
που δίνει στη χώρα νερό
απ' τα πολύ παλιά,
μα οι καμένοι οι χωριανοί
το `χουν σταλιά-σταλιά;

Ποιο είν' εκείνο το χωριό
π' ούτε μεγάλο, ούτε μικρό,
αρχίζει απέ τη βρύση
κι έχει για κορόνα του
το μύλο απέ τη δύση;

Που `χει Λιβάδι, Ποταμό,
περήφανο καμπαναριό,
την εκκλησιά που ευλογεί
κι όλο γλυκαίνει τη ζωή.

Τον Άγιο Παντελέμονα παντού
που `χει σε θέση φυλακτού
ο χωριανός στα ξένα,
για να μπορεί εκεί να ζει
χωρίς τα αγαπημένα;

Στα πηγαδάκια, στου Πικρού,
πότε εδώ, πότε αλλού,
σκάβγω με το μυαλό μου,
να `βρω το θησαυρό μου.

Είναι τα σύκα, τα κουκιά,
η φουντωμένη μερσινιά,
Είναι οι βότες του χωριού,
τα μυστικά του στεναδιού.

Είν' τα τραγούδια κι ο χορός,
είν' ο πολιτικός συρτός.
Κι είν' κι η χαρά για κάθε σπίτι,
ζεστοί, πετυχημένοι τηνάνιτοι.

Στις εκδρομές του Συλλόγου Δαφνουσίων Αττικής, που ήταν πρόεδρος, ο Πέτρος, αυτοσχεδίαζε τέτοιες ρίμες για το Δαφώνα και τις απάγγελλε από το μικρόφωνο του λεωφορείου.

Συνέχεια από την 3η σελίδα

Χρόνια πολλά και... διάφορα

και δεν αναφέρονται πουθενά. Ας μη αναφερθώ στο έργο της «Δάφνης». Το γνωρίζει ο κόσμος. Αυτό που ίσως δε γνωρίζει, είναι ότι δεν έχουμε πάρει ποτέ δεκάρα από κάποιο φορέα. Τα κεφάλαια του πολιτισμού τα χειρίζονται...

Παντού τα ίδια! Πάντα τα ίδια!

Για την Τ.Ε.Δ.Κ. τι να πω; Όταν άρχισα να συγκεντρώνω βιβλία (Νοέμβριο του 2001) για την βιβλιοθήκη της Χιακής Ομοσπονδίας Ν. Υόρκης, βιάστηκαν να ανακοινώσουν στις εφημερίδες ότι τα συγκεντρώνουν εκείνοι.

Σε συνεννόηση με την τότε διευθύντρια του Δήμου Καμποχώρων Αγγελική Συράκη, αποφασίσαμε να συνεργαστούμε, για να πληρώσει η Τ.Ε.Δ.Κ. τα έξοδα. Από τότε όμως, δεν βρέθηκαν (!) χρήματα και τα 3.500 περίπου βιβλία που μάζεψα με τη βοήθεια φίλων, κοσμούν από τότε σε κιβώτια το σαλόνι του σπιτιού μου!

Αρχές Δεκεμβρίου με πληροφόρησε η κυρία Συράκη (που σήμερα είναι στο γραφείο του Νομάρχη), ότι επειδή δεν βρισκόταν τα χρήματα, το είπε στον Δαφνούση ομογενή και Εκτελεστικό Αντιπρόεδρο της Ομοσπονδίας Σταύρο Χαβιάρη, που ανέλαβε να πληρώσει τα μεταφορικά (αφού οι αρχές της Χίου δεν έχουν χρήματα)! Ντροπή... Γίναμε «διεθνώς» ρεζίλι, ακόμα μια φορά! Ας είναι η τελευταία.

Ευχαριστούμε Σταύρο. Για όλα. Ευχαριστούμε εσένα και τον Σύλλογο Δαφνουσίων Αμερικής γιατί με τη βοήθεια που μας στείλατε, καλύψαμε μεγάλο μέρος των εξόδων της πολυδιάστατης δραστηριότητας της «Δάφνης».

Η τελευταία μας εκδήλωση ήταν η έκθεση φωτογραφίας στη Θεσσαλονίκη. Την παρακολούθησε και η Υφυπουργός μας (διαβάστε σελίδες 22-23). Εγώ δυστυχώς δε μπόρεσα να πάω, μετά από τόσες μέρες στην Αθήνα...

Το ταμείο είναι μείον! Και επειδή μέχρι σήμερα τα έξοδα βγαίνουν πάντα από το ίδιο, από αυτό το φύλλο έγιναν κάποιες περικοπές στην αποστολή του και από το επόμενο (αν κυκλοφορήσει τελικά) θα σταλούν μόνο τα «τιμής ένεκεν» και σε εκείνους που έχουν πληρώσει τη συνδρομή τους. Λυπούμαι! Δε γίνεται αλλιώς.

Με πολύ γκρίνια άρχισα τον καινούργιο χρόνο. Σε καλό.

Χρόνια πολλά κι ευτυχισμένα, λοιπόν και... καλή φώτιση (σε όλους μας) που έλεγε η μακαρίτισσα η μάνα μου.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Το Βαρβάσι

ή αν ήταν να πεθάνει, το πετσί του θα γινόταν γκάντα.

Κάποτε, για ζωνάρι έσφιγγα στη μέση τις παλάμες και περίσσευαν, όπως στον πρίγκιπα με τα μινωικά μεγάλα κρίνα. Κάποτε κοίταζα μονάχα κι άλλαζα τα αισθήματα των κοριτσιών, πίσω απ' το αφράτο στήθος, όπως ο μαγνήτης τα ρινίσματα, πάνω στο παχύ άσπρο στυπόχαρτο.

Κάποτε έμπαινα στο φάκελο κι έκλεινα το φάκελο απ' έξω.

Κάποτε έλιωσα το χρόνο, σαν αλοιφή στα τρία δάχτυλα.

Κάποτε τραγουδούσα με τα χέρια και χόρευα πάνω στα λόγια μεγαλυνάρια χαράς.

Κάποτε κάλεσα τον κόσμο στην καρδιά και περίσσεψε το άπειρο μέσα μου.

Κάποτε, σ' ένα πράσινο φύλλο ταξίδευα μια ολάκερη άνοιξη, με ύπνο, φαί και τραγούδι.

Κάποτε, μ' άστρα τις τσέπες γεμάτες, εμπορευόμουν τα γήινα, λασπερά δώρα, χωρίς νόημα και χωρίς δισταγμό.

Κάποτε, το μπόι μου, παραμετρούσα με τα κυπαρίσσια, τα φτερά μου με του αετού και τη φωνή με τα τρεχάμενα νερά, τη θέληση με τη ζωή, την ψυχή μου με το χαμόγελο του θεού.

Κάποτε, για λίγο ήλιο, πούλησα τη ζωή μου, για ένα χαμόγελο έκαψα το χέρι μου δάδα, άναψα τις ιδέες φανό για μιαν αλήθεια κι ένοιωσα νικητής περνώντας με αξιοπρέπεια μέσα από μια περιφρόνηση.

Κάποτε δρασκέλιζα τη θλίψη, πηδούσα μικρό ποτάμι τον πόνο, χόρευα μεθυσμένος το τραγούδι του πολέμου, χλεύαζα το μίσος, στη ζήλια μόρφαζα, γιατί ήμουν αίκοσι χρόνων.

Κάποτε ανάστησα μιαν αντίληψη, θαυματούργησα πάνω σ' ένα νεκρό αίσθημα.

Κάποτε πάλεψα με το θεό κι ακόμα παλεύω, ίσος με ίσον, εκείνος για την θάνατη δημιουργία κι εγώ για τον ξεπεσμό της μεγάλης ψυχής.

Κάποτε είπα στο θεό: Δεν είσαι τίμιος. Είσαι παντογνώστης χωρίς λεπτομέρειες, είσαι ακατάδεκτα παντοδύναμος, είσαι μονοκόμματα μεγάλος, είσαι μόνον φως, μόνον αλήθεια, μόνον ζωή, είσαι ένα παλάτι καταφυγής χωρίς κοτέτσια και ντάμια κι αχερώνες, είσαι μεγάλος για το στόμα, τα μάτια, την αντίληψη, όχι για την καρδιά. Για την καρδιά είσαι μικρός.

Κάποτε άνθισα με την άνοιξη, μέστωσα το καλοκαίρι, το φθινόπωρο κάρπισα φως και νύσταξα το χειμώνα.

Κάποτε, έναν ολόκληρο χρόνο, μεταμορφώθηκα σε αμυγδαλιά. Τώρα αν ξαναγίνει, θα προτιμήσω αετός. Φοβάμαι σε ύστερο ένα χρόνο μη γίνω φίδι και ναρκωμένος σαπίσω, χωρίς την ελπίδα για μεταμόρφωση σε άνεμο, βροχή, χιόνι, σε τραγουδιστό νερό ανάμεσα σε σκίνους και άσπρες πέτρες.

Κάποτε έντυσα το θάνατο αστείο κουδουνάτο με κουδούνια.

Κάποτε φίλησα το θεό και στα δυο μάγουλα.

«Ο Επαρχιώτης»

Γιώργης Διλμπόης

Αετοφωλιές

Ο ιερός βράχος του Ανάβατου γκρεμίζεται, έρμαιο των καιρών. Πέρσι κατέρρευσε η εκκλησιά του και τώρα οι αετοφωλιές του ορθώνονται ετοιμόρροπες, αλλά για πόσο καιρό ακόμα;

Κι εμείς δεν μάθαμε από κανέναν υπεύθυνο ως τώρα, ούτε καν, εάν κρίθηκε διατηρητέος οικισμός ή όχι, αυτός ο βράχος της Ελλάδας. Ίσως προβλέπεται ν' αφηθεί άθυρμα στα χέρια του χρόνου ή κι ακόμα χειρότερα, στα χέρια αλητοτουριστών ή επιτήδειων που θα τον νοθεύσουν και θα τον μαγαρίσουν.

Η Μονή Μουνδών αφού την έγδυσαν κατά την συνήθειά τους οι αρχαιοκάπηλοι (είναι γνωστοί και ατιμώρητοι) κι άφησαν μόνο τις τοιχογραφίες, έχει ανάγκη από αναστήλωση. Η φετινή φωτιά σύμμαχος της εγκατάλειψης και του χρόνου, έφτασε ως την εκκλησιά κι έγλυψε τους τοίχους της αφήνοντας την σφραγίδα της καπνιάς της.

Η Παναγιά η Κρήνα έχασε και τις τοιχογραφίες της. Με την βοήθεια της σκαλωσιάς που στήσανε οι συντηρητές, οι επιστήμονες αλήτες ξεκόλλησαν τις τοιχογραφίες κι ήταν εύκολο πια να τυλιχτούν στο τσουβάλι σ' ένα υπεράνω υποψίας ρολό και να ταξιδέψουν μακριά απ' τη Χίο δίχως επιστροφή.

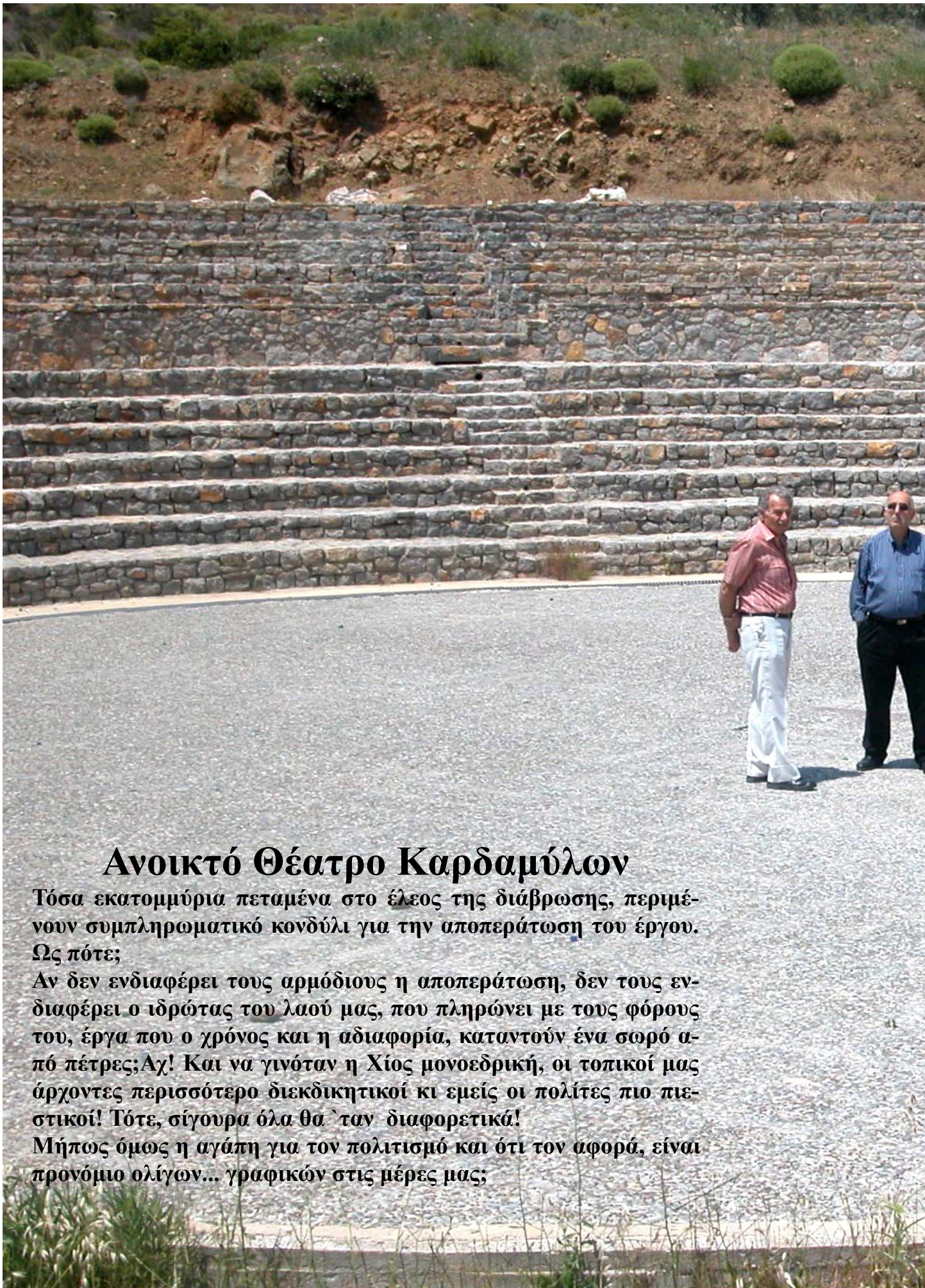
Η Παναγιά η Σικελιά γέμισε φωλιές με σπουργίτια, κι η κατεστραμμένη οροφή εγκυμονεί κινδύνους.

Αλήθεια, κάποιος πρέπει να μας αναγκάσει να σοβαρευτούμε και να κινητοποιηθούμε για να σώσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά. Ή έστω να διασώσουμε ότι παραλάβαμε.

Κι ίσως τότε να πάψει να δικαιώνεται ο πικρός λόγος του Καθηγητή Γαρδίκου: «Ανόητοι Νεοέλληνες, εν τοις μικροίς λαλίστατοι, εν τοις σπουδαίοις ελάχιστοι».

«Φιλοτεχνικός τεύχος 5, 1981»

Τίνα Παπαδοπούλου

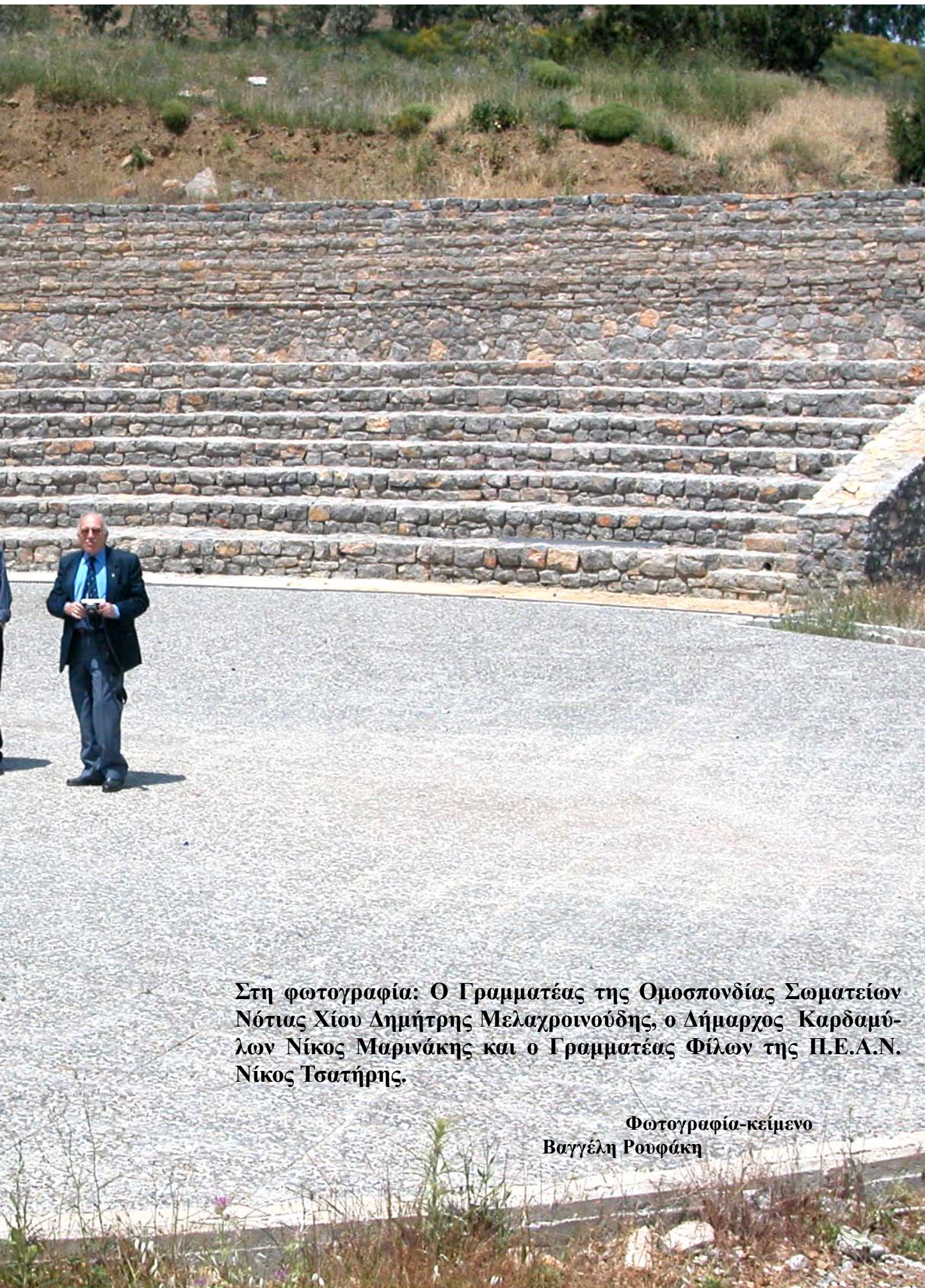

Ανοικτό Θέατρο Καρδαμύλων

Τόσα εκατομμύρια πεταμένα στο έλεος της διάβρωσης, περιμένουν συμπληρωματικό κονδύλι για την αποπεράτωση του έργου. Ως πότε;

Αν δεν ενδιαφέρει τους αρμόδιους η αποπεράτωση, δεν τους ενδιαφέρει ο ιδρώτας του λαού μας, που πληρώνει με τους φόρους του, έργα που ο χρόνος και η αδιαφορία, καταντούν ένα σωρό από πέτρες; Αχ! Και να γινόταν η Χίος μονοεδρική, οι τοπικοί μας άρχοντες περισσότερο διεκδικητικοί κι εμείς οι πολίτες πιο πιεστικοί! Τότε, σίγουρα όλα θα `ταν διαφορετικά!

Μήπως όμως η αγάπη για τον πολιτισμό και ότι τον αφορά, είναι προνόμιο ολίγων... γραφικών στις μέρες μας;

Στη φωτογραφία: Ο Γραμματέας της Ομοσπονδίας Σωματείων Νότιας Χίου Δημήτρης Μελαχροινούδης, ο Δήμαρχος Καρδαμύλων Νίκος Μαρινάκης και ο Γραμματέας Φίλων της Π.Ε.Α.Ν. Νίκος Τσατήρης.

**Φωτογραφία-κείμενο
Βαγγέλη Ρουφάκη**

ΕΥΡΟ-ΚΟΜΟΔΙΑ

Του Νίκου Γιαλούρη

Από το έντυπο της Περιηγητικής, Φθινόπωρο-Χειμώνα 1980

Να, λοιπόν, που γίναμε τελικά Ευρωπαίοι. Και τι Ευρωπαίοι. Πιο πλούσιοι, πιο φανταχτεροί, πιο ζόρικοι από κάθε βέρο Ευρωπαίο κι ας είμαστε και πρωτόβγαλτοι. Ποιος έδωσε τα φώτα σ' αυτούς που νομίζουν ότι μας κάνουν τη χάρη να μας πάρουν συνεταίρους; **Εμείς**. Και δεν είναι μόνο αυτό. Τη στιγμή αυτή, με τη λαμπρή μας Πολιτιστική ιστορία, τους Παρθενώνες μας, τα αρχαία μας θέατρα, τους Δελφούς και τις Μυκήνες μας, έχουμε να παρουσιάσουμε και ένα ατέλειωτο κατάλογο **τίτλων** κάθε λογής σαν Νέο-Έλληνες και -νυν- **Νέο-Ευρωπαίοι**. Μια και τόμοι ολόκληροι θα μπορούσαν να γραφτούν πάνω στο θέμα, ας περιοριστούμε στο παρακάτω σύντομο... ανθολόγιο.

ΠΑΙΔΕΙΑ

Με σίγουρο και σοβαρό τρόπο περιορίζουμε κάθε σωστή έκφραση του μαθητή επειδή πρέπει «να βγει η ύλη». Τον φορτώνουμε Αρχαία, Λατινικά, Θρησκευτικά και αλλά -καθαρά ειδικά μαθήματα!- ενώ χρειάζεται Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία πάνω σε **σύγχρονα** δεδομένα. Μουσική, Καλές Τέχνες, **σύγχρονη** Ελληνική Φιλολογία **μηδέν**. Αυτά είναι πολυτέλειες για τους... Φράγκους. «Μα είναι συνεταίροι, κύριε», απορείς. «Πράσινα άλογα» απαντά ο Νέο-Έλληνας. «Θα τους έχουμε μόνο για δάνεια και αλλά τερπνά». Όταν έρθει η ώρα ο Νέο-Ευρωπαίος μαθητής να αναμετρηθεί με το συνάδελφο του της Κοινότητας, το βραβείο όχι μυαλού -κάθε άλλο- αλλά **γνώσεων** σωστών και **χρήσιμων**, γενικής μόρφωσης και πλατειάς αντίληψης, θα είναι το **χρυσό τούβλο**. Και δεν φταίει μόνο το **σύστημα**, όπως εύκολα λέμε όλοι αλλά και οι μαθητές που βρήκαν τον εύκολο ρόλο του «αδικημένου» να τους έρχεται γάντι. Γιατί, μεταξύ μας, πότε είχαν περισσότερα βιβλία (μερικά **δωρεάν**), δανειστικές βιβλιοθήκες, τηλεόραση έστω και κουτσή, ευκαιρίες μόρφωσης σε κάθε βήμα. Πόσοι εκμεταλλεύονται κάτι τέτοια δώρα. Αν οι προηγούμενες «αμαρτωλές» γενιές είχαν το ένα δέκατο τέτοιων ευκαιριών, σίγουρα θα μας φοβόταν και πάλι οι καλοί μας «φίλοι και σύμμαχοι».

Ελλάδα, τις μεγαλύτερες απώλειες σε ανθρώπινο δυναμικό. Κι όμως η ρημαγμένη Βαρσοβία ξαναχτίστηκε στο Β.Π.Π. πάνω στα **παλιά σχέδια** για να αποτελέσει το μεγαλύτερο τουριστικό μαγνήτη. Το ίδιο κι άλλα μικρότερα μέρη, ιστορικά κτίρια, πύργοι. Η παράδοση ανθεί στη μουσική, στο χορό, στις τέχνες. Το ίδιο γίνθηκε σε ΟΛΗ την Ευρώπη που σήμερα τη θεωρούμε γειτόνισσα και συνεργάτρια. Ο ατσίδας Νέο-Έλληνας ισοπέδωσε και θα συνεχίσει μέχρι εξαφανίσεως ότι έχτισαν με το αίμα τους φτωχοί και πλούσιοι αλλά πιο **μερακλήδες** και **πατριώτες** από εμάς τους νέο-χορτασμένους με τη μόρφωση των κόμικς, της ντίσκο και της αρχοντοβλαχιάς. **Αξιοποίηση** σου λέει ο ατσίδας που μέχρι χτες διατηρούσε την αξιοπρέπεια του **δουλευτή**. Κάποτε η κομπίνα ήταν «δώρο» των επίλεκτων του υπόκοσμου. Σήμερα, ακόμη και οι υψηλά ιστάμενοι το θεωρούν απαραίτητο προσόν. Όσο για σεβασμό της Παράδοσης, οι δηλώσεις του «νοικοκύρη» Υπουργού Χωροταξίας αρκούν για να μας πείσουν αμετάκλητα. Κι όμως **μπήκαμε** στην Ευρώπη, τρομάρα μας.

ΜΙΘΗΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚ,

ΜΑΘΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΚ ΚΑΙ... ΤΡΕΜΕ

Μάθε πως ο Ευρωπαίος πληρώνεται αλλά αποδίδει. Ότι ο Ευρωπαίος... αδελφός μας πλέον, κρατάει το ωράριο, ξέρει να βάφει με το σωστό τρόπο, να εκτελεί τις επιθυμίες του εργοδότη σωστά γιατί αλλιώς μένει **άεργος**. Η πρίζα δεν σε σκοτώνει -είναι σωστά φτιαγμένη και σωστά τοποθετημένη-. Την τηλεόραση την ανοίγει **μόνο** κάποιος ειδικός και όχι η όποια μαστοράντζα που πήγε τρεις φορές σε κάποια λυπητερή «σχολή» τεχνικών. Ο έμπορος σέβεται διατίμηση, ποιότητα, συναγωνισμό και **άλλα απλά** και τίμια, δεν καπελώνει, δεν κρύβει γιατί ο καταναλωτής έχει όπλα και το κλείνει το μαγαζί, με το νόμο ή με το **μπούκοτάζ**. Εν Ευρω-Ελλάδι ο ένας κλέβει τον άλλο αδιαμαρτύρητα γιατί ο Νέο-Έλληνας «δεν βγάζει το φίδι από την τρύπα». Μέχρι να βγει μονάχο του -και σύντομα θα βγει, το τεράστιο **Ευρω - φίδι**-. Και τότε ούτε ο Καραγκιόζης με το ποτιστήρι δεν θα προφτάσει να

Καλοκαιρινοί απόηχοι

Του Δημήτρη Μελαχροινούδη

Υποστηρίζεται ότι κάθε επένδυση στον πολιτισμό λειτουργεί ανταποδοτικά. Με άλλα λόγια, χρήματα επιστρέφουν σ' αυτόν που επενδύει. Ειδικότερα, στην περίπτωση του νησιού μας, μετά τη δημιουργία κατάλληλης υποδομής, η Χίος απογειώθηκε πολιτιστικά.

Σαν επακόλουθο τη δημιουργία τουριστικής κίνησης και τον πολιτισμό να συμβάλλει με ένα αρκετά σεβαστό ποσοστό στον τομέα της επιδιωκόμενης ανάπτυξης.

Παρά το γεγονός ότι αυτοί που επηρεάζουν τις τύχες της Χίου, δεν έχουν αξιοποιήσει όσο θα 'πρεπε την προίκα που κληρονόμησαν (φυσικό κάλλος που υποβαθμίζεται, μνημειακό πλούτο που καταρρέει, θησαυρούς της Βιβλιοθήκης Κοραή πεισματικά θαμμένους στην αφάνεια), εν τούτοις, μόνη η ύπαρξη του Ομηρείου Πνευματικού Κέντρου, εξασφαλίζει την επίσκεψη στο νησί μας εκατοντάδων επισκεπτών. Με τις διάφορες εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται, περισσότερο με τα συνέδρια, δίνεται η ευκαιρία να «ανακαλύψουν» ότι πέρα από τις γαστριμαργικές ιδιότητες που κατά κόρον έχουν προβληθεί, υπάρχουν και τόσα άλλα πράγματα που βάζουν το νησί σε πλεονεκτικότερη θέση, συγκρίνοντάς το με άλλους τουριστικούς προορισμούς.

Ευτυχώς τον τελευταίο καιρό αρχίζει να φαίνεται «φως στο βάθος του τούνελ» με την έστω και μερική ανάδειξη αυτών των πλεονεκτημάτων από μέρους των ταγών και να μην αποθαρρυνθούν καλά-καλά όσοι επιμένουν donkixωτικά. Και είναι εδώ ευκαιρία να κατονομαστούν αυτοί οι λίγοι που πάνε κόντρα στο ρέμα. Εκτός από τους ανθρώπους των Μ.Μ.Ε. που ασχολούνται με τους Πολιτιστικούς Συλλόγους, αλλά και μεμονωμένα άτομα (Δημ. Κοκκινάκης, Παντελής Σαλλιάρης, Γιάννης Κολλιάρος, Βαγγέλης Ρουφάκης και όσοι ακόμα δουλεύουν αθόρυβα και εισπράττουν συνήθως απαξίωση.

Επιστρέφοντας στα συνέδρια, αξίζει να γίνει μια μικρή αναφορά σε μερικά από αυτά που έγιναν το καλοκαίρι που μας πέρασε.

1) 6-8 Ιουνίου. Οι φεντεραλιστές της Κίνησης για την Ευρώπη, μετά από ενέργειες της πολυτάλαντης Πυργούσaiνας Νίκης Λακαρδή, διάλεξαν το Ομήρειο για να συνεδριάσουν. Από τον γράφοντα, μέσω του τοπικού τύπου, έγινε γνωστή η δράση και η θυσία για τις ιδέες του Κώστα Περρίκου. Ο προεδρεύων του συνεδρίου, σε συνέντευξη τύπου, δεσμεύθηκε να μεταφέρει στον Πρόεδρο του

Ευρωκοινοβουλίου το δίκαιο αίτημα της αναγνώρισης του. Σαν πρώτο τέτοιο βήμα θεωρήθηκε η κατάθεση στεφάνου εκ μέρους του Γραμματέα του συνεδρίου στην προτομή του ήρωα στην Καλλιμασιά.

Με την ευκαιρία τούτου του συνεδρίου, ξεναγήσαμε με τον εκδότη της «Δάφνης» και τη Ξένη Φύλλα την σύνεδρο κυρία Jutta Urpilainen (Φιλανδή βουλευτή) και τον σύντροφό της. Μακριά από τις κονσερβαρισμένες τουριστικές διαδρομές, ανακάλυψαν (κι εμείς μαζί) την πανέμορφη-ευτυχώς παρθένα φύση. Δυο ακόμη και μάλιστα ανέξοδα, ένθερμοι φίλοι της Χίου.

Μετά το Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Κίνησης (9-6-2003) Λιμένας Μεστών. Στη βάρκα του Σωκράτη και της Ξένης, με τη Jutta Urpilainen και τον σύζυγό της Juha Mustonen

2) 4-6 Ιουλίου. Το 5ο Ιατροφιλοσοφικό συνέδριο «ημέρες Αιγαίου». Διοργανωτές το Πανεπιστήμιο Αθηνών με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου. Πρόεδροι της Οργανωτικής Επιτροπής οι συμπατριώτες Γ. Κ. Κρεατσάς και Β. Λαμπρινουδάκης. Επιστήμονες διεθνούς κύρους οι σύνεδροι, που με τα θέματα που ανέπτυξαν οι εισηγητές, δημιούργησαν προβληματισμό (Μετά την Ντόλυ τι;) κατεύνασαν την πολιτιστική πείνα (Τέχνη και Ιατρική), ή μας ξαναθύμισαν το χθες για να γίνει σύγκριση με το σήμερα, ώστε να προβλέψουμε το αύριο (Η Χίος του χθες με το σήμερα).

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί ότι εμπνευστής αυτών των συνεδρίων είναι ο γνωστός και πολύ χαμηλών τόνων γιατρός Σίμος Γεραζούνης.

3) 13-20 Ιουλίου. Συγκεντρώθηκε στη Χίο για έβδομη συνεχή χρονιά, εκλεκτά πνευματικός κόσμος από Πανεπιστήμια της Ευρώπης και της λοιπής υφηλίου, μελετητές του πάντα διαχρονικού Ομήρου, ζητώντας απαντήσεις στα σημερινά αδιέξοδα. Μαζί τους μια εκατοστή περίπου ερευνητές

και σπουδαστές απ' όλο τον κόσμο που μπολιάζονται στον Ελληνικό τρόπο ζωής, αντίδοτο στην ισοπεδωτική παγκοσμιοποίηση του ακόρεστου και αδίστακτου κέρδους.

Ψυχή αυτής της καθεχρονικής συνάντησης η ακούραστη Χιώτισσα πανεπιστημιακή δάσκαλος, και Α' Αντιπρόεδρος αυτού του «Ομίλου Ευρωπαϊκών Εταιριών Καθηγητών Κλασικών Γλωσσών και Πολιτισμών Euroclassica» και ιδρυτής και διευθύντρια της Ομηρικής Ακαδημίας, η χειμαρρώδης Δρ Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου. Όλοι αυτοί, δάσκαλοι και φοιτητές, γίνονται οι καλλίτεροι πρεσβευτές της χώρας μας (περισσότερο της Χίου), όταν γυρίσουν στην πατρίδα τους.

Δυστυχώς εφέτος, λόγω και ατυχών συγκυριών, με πολύ δυσκολία η Δρ Γιατράκου μπόρεσε να καλύψει μερικές ανελαστικές δαπάνες. Να ευχηθούμε ότι για το 2004, δεν θα υπάρξουν οι ίδιες αντιξοότητες.

Από τη συνέντευξη τύπου που έδωσαν οι ομογενείς στο Ομήρειο πριν το συνέδριο (28-7-2003)

4) 31 Ιουλίου-4 Αυγούστου. Η όρνια μάζεψε άλλη μια φορά τα κλωσσόπουλά της στο 4ο Παγκόσμιο Συνέδριο Αποδήμων Χίων (49ο Συνέδριο Χιακών Σωματείων).

Ομογάλακτοι της πρώτης γενιάς, τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους. Πολλά από τα τελευταία έχασαν την προγραμματισμένη παραμονή στα Σκλαβιά. Το γιατί είναι δουλειά όχι δική μας.

Ακόμη κάτι που ξεσκεπάστηκε ολότελα τούτη τη φορά. Όταν έχει κανείς δυο πατρίδες, διαλέγει αυτήν που τον συμφέρει, πράγμα που επιτείνει η ελλειπής / κατευθυνόμενη πληροφόρηση.

Το ευτύχημα είναι ότι το θέμα κουβεντιάστηκε, λιγότεψε η χολή σε μερικούς, σφίχτηκαν τα χέρια που άπλωσαν οι δυο μεριές. Ακόμα μια πρακτική απόφαση: Να καταγραφούν οι ομογενείς, που τους καταπίνει η αφάνεια μετά του λωτού τη δοκιμή.

Κάποτε
«Αθώου» απόντες
Τώρα
Ένοχοι θύτες
Ιδιοκτήτες
Δωρεάν ελευθερίας
Προσκυνητές τάχα
Δακρυσμένων αγίων
Διαλαλούν
Κάλπικα λόγια
Εξαργυρώνουν
Ξένα όνειρα
Σε τελετές
Δημοσίων θεαμάτων.

***

Πέφτει στα γόνατα
Παρακαλεί
Υπόσχεται
Ας μην κερδίσει τίποτα
Και σήμερα ας φύγει ηττημένος
Μονάχα τη σιωπή του
Να διασώσει.

***

Η νύχτα οργώνει ασταμάτητα
Κανείς δεν θυμάται
Δεν ονειρεύεται
Καίγεται ο καιρός
Λικνίζεται ο καπνός
Μαύρο σεντόνι
Κι οι σύντροφοι αλλού
Αλέθουν λέξεις
Σ' επικερδή συμβόλαια
Και σε χρηματιστήρια.

Αντώνης Λάρδας

6) 9-10 Αυγούστου. Δημερίδα από το Δίκτυο Μεσόγειος S.O.S. με θέμα: Βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων. Εντυπωσίασε η μεθοδική απλότητα του πανεπιστημιακού ομογενούς κυρίου Βλάχου.

6) 25-27 Σεπτεμβρίου. Ένα ακόμη συνέδριο που οργάνωσε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου με πανεπιστημιακούς δασκάλους «Ο Αιγιακός Όμηρος, Παγχρονικός».

Υποστηρίχτηκε ότι θα πρέπει να υπάρχει συγκερασμός με αυτό της Euroclassica. Λιγότερα τα έξοδα και το άγχος των υπευθύνων.

Η Χίος της μαστίχας, των γλυκών και άλλων γεύσεων, είναι βέβαιο ότι με κατάλληλη προβολή, μπορεί να αποκαλείται και νησί των συνεδρίων.

EUROCLASSICA

FÉDÉRATION EUROPÉENNE DES ASSOCIATIONS
DE PROFESSEURS DE LANGUES ET DE CIVILISATIONS CLASSIQUES
ΟΜΙΛΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΛΑΣΙΚΩΝ
ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ

Αξιότιμον κύριον
Ευάγγελον Ρουφάκη
Εκδότην Περιοδικού «Δάφνη»
Δαφνώνα Χίου 82100

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2003

Αξιότιμε κύριε Ρουφάκη
Εύχομαι να είσθε πασίχαρος με παραγωγικότητα στους τομείς του πνεύματος και του πολιτισμού. Για άλλη μια φορά εκφράζουμε τις άπειρες ευχαριστίες μας και την ευαρέσκεια της Euroclassica και της Ομηρικής Ακαδημίας για την πολύτιμη συμβολή σας στις δραστηριότητές τους.

Η συμβολή σας εκτιμήθηκε δεόντως γι' αυτό και προτείναμε την επίσημη ένταξη και αποδοχή σας στους κόλπους της Euroclassica ως συνεργάτη και υποστηρικτή της και αυτό εγκρίθηκε κατά τη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της Euroclassica της 18ης και 19ης Οκτωβρίου 2003 και μας ανακοινώθηκε επισήμως από τον Πρόεδρο της Euroclassica καθηγητή Francisco De Oliveira και από τον νέο Γραμματέα, καθηγητή Paul Leven, ο οποίος μας έστειλε και τα πρακτικά της συνεδρίας. Αυτά θα δημοσιευθούν και στο Newsletter που σύντομα θα εκδοθεί και θα σας στέλλεται εις το εξής.

Η Ομηρική Ακαδημία ελπίζω να λειτουργήσει επισήμως και κατά το προσεχές θέρος (8-18 Ιουλίου) με τη βοήθεια, συνεργασία και συμπαρά-

σταση όλων σας και όλων των φορέων. Ελπίζω ότι εκτός από το ταξίδι στη Μικρά Ασία (Τσεσμέ - Σμύρνη - Πέργαμο - Τροία), θα έχουμε τη χαρά να έχουμε ομάδα Ισπανών φοιτητών με το γνωστό Ελληνιστή και Φιλέλληνα καθηγητή Jose Luis Navarro, ο οποίος θα διδάξει κλασσικό θέατρο και οι φοιτητές θα παρουσιάσουν την τραγωδία του Ευριπίδη «Ιων».

Τα μαθήματα στο Ομήρειο θα αρχίσουν στις 9-7-2004, στις 10-7 θα έχουμε επίσκεψη στη Μικρά Ασία, στις 11-7 (Κυριακή απόγευμα) επίσημη έναρξη, στις 12-7 επίσκεψη στις Οινούσσες, το δείπνο της «Δάφνης» σε συνεργασία με το Δήμο Καμποχώρων Σαββάτο βράδυ (17-7) και την Κυριακή 18-7 στις 11:00 π. μ. επίσημη λήξη στο Ομήρειο.

Εύχομαι χαρούμενα Χριστούγεννα, ευτυχισμένη και δημιουργική χρονιά.

Με εξαιρετική τιμή

Δρ Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου
Α' Αντιπρόεδρος της Euroclassica
και Διευθύντρια της Ομηρικής Ακαδημίας

Για καφεδάκι εργασίας στο «Νέον» (Σύνταγμα). Από αριστερά: Ο επιχειρηματίας Ανδρέας Πανάγος, ο ζωγράφος-γλύπτης Σταύρος Παπασάββας, ο ομογενής Πρόεδρος της Λιθουανίας στην Ελλάδα Νικόλαος Τρέχας, η Δρ Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου, ο Ελληνιστής Ισπανός Καθηγητής Jose Luis Navarro και η... «Δάφνη» (11-10-2003)

Και όμως ήταν Άγγελος

(Παραμύθι)

Κάποτε, στο στερέωμα, ψηλά, εκεί που ότι και αν υπάρχει, δε φαίνεται και ο άνθρωπος δε μπορεί να βρεθεί με τη φθαρτή φύση του, στον Ουρανό, κάποιος Άγγελος, περιφερότανε νωχελικά, σχεδόν βαριεστημένα. Κάτι τον απασχολούσε. Φαινόταν από τον τρόπο που μετρούσε το δρόμο του, από το κουρασμένο σκύψιμο του κεφαλιού.

Για μια στιγμή το βλέμμα του πλανήθηκε στο χώρο. Όλα ήταν τόσο τέλεια, γαλήνη και ηρεμία, παντού, φως, ψυχές να τριγυρίζουν ανέμελα, ομορφιά, και το καλό να κυριαρχεί.

Ξανάσκυψε το κεφάλι. Η ματιά του έπεσε σε μια τούφα σύννεφου, που πατούσε. Δεν ήταν κατάλευκη, όπως θα 'πρεπε, μάλλον πήγαινε προς το γκριζό.

Χαμογέλασε.

-Να που υπάρχει ακόμη και εδώ πάνω παραφωνία στο χρώμα, σκέφτηκε.

Συνέχισε να περπατά, πάντα με διάθεση θλιμμένη. Βρέθηκε έξω από την πόρτα Του.

Κοντοστάθηκε για μια στιγμή. Ίσα που να πάρει μια ανάσα βαθιά. Το αποφάσισε. Χτύπησε, μα δεν περίμενε απάντηση, άνοιξε και μπήκε.

-Χαίρε Δημιουργέ, είπε δυνατά, λες και φοβόταν, μήπως δεν τον ακούσει. Μια αυστηρή σιωπή απλώθηκε στο χώρο.

-Τι συμβαίνει;

Η σιωπή κόπηκε στη μέση.

-Θέλω να ζητήσω κάτι, αλλά δεν ξέρω πώς...

Πάλι σιωπή και μετά... μετά, ο δειλός λόγος του έγινε παράφορο ποτάμι για να τον παρασύρει.

-Εγώ, ο ταπεινός υπηρέτης σου, θέλω να φύγω από δω, είπε αποφασιστικά. Θέλω να φύγω. Δεν αντέχω άλλο την τελειότητα του Ουρανού! Συγχώρεσε Δημιουργέ, το ανικανοποίητο «εγώ» μου, την αχαριστία, την παραφορά και την ανοησία μου κι άσε με να φύγω.

Σώπασε για λίγο και μετά συμπλήρωσε:

-Θα δεχτώ κάθε τιμωρία για αυτή την ανυπακοή, αλλά άσε με να φύγω, ψέλλισε ικετευτικά.

Ο Θεός τον κοίταξε στοργικά. Δεν του απάντησε αμέσως, έμοιαζε να ζυγίζει τα λόγια Του.

-Θα κάνουμε μια συμφωνία, του είπε. Θα σε αφήσω να κατέβεις. Δε θα υπάρξει τιμωρία. Όποτε θελήσεις, θα μπορείς να ξαναγυρίσεις. Μόνο ένας όρος υπάρχει...

-Μα, Θεέ μου, ζητώ να φύγω από κοντά σου και μ' αφήνεις έτσι, χωρίς να υπάρξει καμιά συνέπεια για μένα; Είπε απορημένος.

-Ο όρος είναι ότι όταν κατέβεις στη γη, θα μείνεις

για ένα χρόνο κλεισμένος σε μια βιτρίνα. Θα μπορείς να βλέπεις τα πάντα, να νιώθεις τα πάντα, αλλά δε θα μπορείς να βγεις από 'κει. Μετά θα αποφασίσεις εσύ, που θα μείνεις, εδώ ή εκεί...

Ο άγγελος απόρησε.

Του φαινόταν τόσο εύκολο. Απάντησε, χωρίς καν να το σκεφτεί.

-Ναι, δέχομαι.

-Να θυμάσαι όμως, είπε συμβουλευτικά ο Θεός, πως αν παραβείς τη συμφωνία μας, δε θα μπορείς να ξανάρθεις εδώ, αλλά ούτε και να μείνεις εκεί!

Ξέρεις τι σημαίνει αυτό;

- Ξέρω... Ψέλλισε ο Άγγελος θα χαθώ... Αλλά δέχομαι τη συμφωνία που μου προσφέρεις.

Έτσι, μετά από λίγο ο Άγγελος αποχαιρετούσε τον τόπο μέσα στον οποίο είχε ζήσει την αιωνιότητα και πήγαινε στον τόπο, οπού τίποτα δεν είχε σχέση μ αυτήν.

Μπήκε στη βιτρίνα της συμφωνίας και άρχισε να παρακολουθεί τα πάντα. Κάθε μέρα και άλλα πρόσωπα, διαφορετικές καταστάσεις, συναισθήματα αλλόκοτα, σκηνές τέλους και αρχής, επανάληψης και συνέχειας. Σχέση καμιά, με την ηρεμία και τη γαλήνη του Ουρανού. Κάθε μέρα και ένα καινούργιο ξάφνιασμα, επώδυνο, λυτρωτικό, αδιέξοδο, επικίνδυνο, μα πάντα διαφορετικό...

Μια μέρα στάθηκε μπροστά στη βιτρίνα του ένα παιδί. Έκλαιγε και τα δάκρυα στα μάγουλά του είχαν σκάψει ρυτίδες. Τα ρούχα, σκισμένα και βρώμικα. Το δεξί μανίκι του, κρεμόταν άδειο! Τον έλεγαν Γκόραν. Μα δε σταμάτησε να κλαίει, ακόμα και όταν κατάλαβε πως στη βιτρίνα απέναντι του, ήταν ένας άγγελος. Τα μάτια του, σαν κάρβουνα, στυλωμένα στο κενό, δεν περίμεναν τίποτα, έτρεμαν με το παραμικρό.

Ήταν η πρώτη φορά που ο άγγελος ένιωσε απόγνωση. Σήκωσε τα μάτια ψηλά, σα να ζητούσε από εκεί απάντηση. Δε σκέφτηκε τίποτα άλλο. Με τη ρομφαία του, έκοψε το δεξί φτερό του. Το 'δωσε στο Γκόραν, για να μάθει να πετά!

Το παιδί του χαμογέλασε, φόρεσε το φτερό, εκεί που κάποτε υπήρχε ένα χέρι και έφυγε, όπως είχε έρθει, ξαφνικά...

Την επόμενη μέρα, εμφανίστηκε μπροστά στη βιτρίνα μια οπτασία. Τον κοίταξε προσεχτικά, την κοίταξε και εκείνος. Απόρησε. Δεν την γνώριζε. Μα ποια ήταν; Εκείνη του είπε πως οι άνθρωποι την λένε Αγάπη και άρχισε να γελά ασταμάτητα.

-Για κοιτάξτε! Ένας άγγελος με ένα φτερό, χα χα χα! Ένας Άγγελος με ένα φτερό!

Ο Άγγελος χαμήλωσε το κεφάλι και μια βροχή ξέφυγε απ' τα μάτια του. Μα, τι ήταν;

-Χα χα χα, η Αγάπη ξαναγέλασε. Αυτά είναι δάκρυα, του είπε. Είναι δώρο του Θεού για τον άνθρωπο, που πονά. Μη μου πεις πως εσύ, ένας Άγγελος, πονάς.

Ο Άγγελος σήκωσε το κεφάλι. Δεν υπήρχαν πια δάκρυα, τα χε στεγνώσει μια φωτιά, που την είχε τώρα στα μάτια.

-Ναι, πονώ, της είπε, πονώ απ' τα λόγια σου.

Η Αγάπη σοβάρεψε.

-Οι άνθρωποι πονούν απ' τα λόγια μου. Απλά δεν το ξέρουν...

-Πονώ όμως και επειδή δε σ' έχω γνωρίσει μέχρι τώρα, συνέχισε ο Άγγελος.

-Οι άνθρωποι πονούν, επειδή με γνωρίζουν, επειδή με βρίσκουν και με χάνουν. Μα εσύ δεν είσαι άνθρωπος!

Ο Άγγελος την κοίταξε απελπισμένος, με απόγνωση.

-Κοίτα με, της φώναξε και με την ρομφαία, έκοψε και το άλλο του φτερό. Τώρα δεν είμαι άγγελος. Με βλέπεις; Δεν έχω φτερά.

Τώρα, ήταν η Αγάπη που έσκυβε το κεφάλι θλιμμένη.

-Συγχώρα με, ψιθύρισε, δε φταίω εγώ. Κάποτε ένιωθα πολύ μοναξιά, το μόνο που ήθελα ήταν να με θέλουν όλοι. Το ζήτησα από το Θεό και εκείνος μου είπε εντάξει, με ένα όρο. Να μην μπορώ να σταθώ κάπου για πολύ, από παντού να περνά και πουθενά να μη μένω, γιατί αλλιώς, θα χαθώ.

Ο Άγγελος άρχισε να γελά δυνατά.

-Γιατί γελάς; ρώτησε παραξενεμένη η Αγάπη.

-Γιατί έκανα και εγώ μια παρόμοια συμφωνία με το Θεό. Του ζήτησα να μ' αφήσει να έρθω εδώ και μου είπε ναι, αλλά πρέπει να μείνω για ένα χρόνο σ' αυτή τη βιτρίνα, αλλιώς δε θα μπορώ να γυρίσω στον ουρανό, μα ούτε και να μείνω εδώ.

-Μα είσαι ανόητος; Και γιατί να αφήσεις τον ουρανό;

Ο άγγελος απάντησε, χωρίς καν να σκεφτεί.

-Μα, για να γνωρίσω εσένα...

Η Αγάπη χαμογέλασε τρυφερά και τον κοίταξε βαθιά στα μάτια. Την κοίταξε και εκείνος.

-Θέλω να ξέρεις κάτι, της είπε.

-Τι ;

-Τώρα δε με νοιάζει αν θα χαθώ.

-Τι εννοείς; τον ρώτησε.

Ο άγγελος χαμογέλασε με αθωότητα και το χαμόγελό του θύμιζε εκείνη την τούφα σύννεφου, τη λευκή, που όμως πήγαινε προς το γκρίζο...

-Κοίτα με, της είπε.

Σήκωσε τη ρομφαία του ενάντια στη βιτρίνα. Δίστασε, ίσα-ίσα μια στιγμή και μετά τη πέταξε με ορμή. Η βιτρίνα έσπασε σε χιλιάδες μικρά-μικρά κομμάτια.

-Τώρα πια δε με νοιάζει που θα χαθώ, φώναξε, φτάνει που θα χαθώ εξ αιτίας σου, ψιθύρισε!

Αγγελική Καραβουρνιώτη

Σε άλλο τόνο (1)

Γυρίζω. Όπως γυρίζει μια ρόδα στον άξονά της.

Όπως γυρίζει μια βίδα που βιδώνεται. Οι στροφές που παίρνω μου φέρνουν ίλιγγο.

Όμως γυρίζω.

Και χάνομαι συνέχεια μέσα στο γκρίζο πέπλο που τυλίγει το άγνωστο...

Σε άλλο τόνο (2)

Ας αφήσουμε λοιπόν τις μεμψιμοιρίες πιας πιάσουμε σφιχτά -εδώ και τώρα- τον κίνδυνο από τα κέρατα... Ας μην τον αφήσουμε να κινηθεί σαν τον ταύρο «εν υαλοπωλείω».

Πρέπει να ελέγξουμε την κατάσταση, χωρίς καθυστέρηση, και δισταγμό, χωρίς έλεος... Το τέλος δεν πρέπει να φτάσει.

Ουαί υμίν

Πρώτα φοράμε τη μάσκα μας, έπειτα κάνουμε μεγάλους σταυρούς τις Κυριακές στην Εκκλησία. Δίνουμε -όταν μας βλέπουν- βοηθήματα και φιλοδωρήματα.

Κι έπειτα...

Έπειτα δεν προλαβαίνουμε να σκάβουμε λάκκους σ' όλους αυτούς που είχαν την ατυχία να πέσουν στη παγίδα

Αγαπητέ μου Βαγγέλη,

Σ ευχαριστώ για το ωραίο 10ο τεύχος του περιοδικού σου «Δάφνη» που μου έστειλες. Έχω να το διαβάσω από τα πρώτα του τεύχη και διαπιστώνω με ευχαρίστηση την ανοδική του πορεία. Ομολογούμενως το 10ο τεύχος είναι ένα κόσμημα.

Συγχαρητήρια και για τους ωραίους αγώνες και τους στόχους σου καθώς και για τα επιτεύγματα σου. Είσαι αξιοθαύμαστος.

Αν υπάρχει το φυλλάδιο με την ομιλία του Δρος Θεοχάρη Μιχ. Προβατάκη «Οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι στη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Εικονογραφία» θα σε παρακαλέσω να μου το στείλεις.

Σου στέλνω τα δύο τελευταία τεύχη της «3ης Χιλιετίας» (το επόμενο θα κυκλοφορήσει σε λίγες μέρες) καθώς και δυο ομιλίες μου.

Σου εύχομαι καλή δύναμη και καλές εμπνεύσεις. Με αγάπη και τιμή,

Μόσχος Κεφάλας

Δικηγόρος ε. τ. -Συγγραφέας

Πρόεδρος του ΠΕΑΚΥΠΟΣ

Εκδότης - Δ/ντής της «3ης Χιλιετίας»

*

Αγαπητέ Βαγγέλη

Σ' ευχαριστώ για το τεύχος 10 του περιοδικού σου «Δάφνη» που είχες την καλοσύνη να μου στείλεις. Είναι αληθινά αξιοθαύμαστο.

Χάρηκα ιδιαίτερα το αφιέρωμα για τον αξέχαστο Νίκο Γιαλούρη. Πραγματικά το άξιζε. Ήταν άνθρωπος και καλλιτέχνης εξαιρετος. Δεν είχα, δυστυχώς, την τύχη να τον γνωρίσω από κοντά και λυπάμαι. Επικοινωνήσα μαζί του με αλληλογραφία και τηλεφωνικά. Μου έστειλε μερικά από τα έργα του στη ζωγραφική και συνεργασίες του, που δημοσίευσα στο περιοδικό που εξέδιδα, τα «Αιγαιοπελαγίτικα Θέματα».

Γραπτά του δεν έχω ατυχώς κανένα. Αν κατά τύχη βρεις κανένα βιβλίο του θέλω να το αγοράσω. Μ' ενδιαφέρει πολύ.

Θερμά συγχαρητήρια για την πολύ καλή δουλειά που κάνεις με το περιοδικό. Σου εύχομαι από καρδιάς καλή υγεία.

Φιλικά,

Γιώργος Ι. Καλλέγιας

Πτυχ. Νομικής, ΠΟΕ, Φιλολογίας

του Πανεπιστημίου Αθηνών

και του ΙΕΔΕ της ΑΣΟΕΕ

Αγαπητέ κύριε Ρουφάκη

Δυο λόγια πολύ βιαστικά (γιατί μόλις επέστρεψα και ξαναφεύγω) για να σας πω ένα μεγάλο ευχαριστώ για τα όμορφα αντίτυπα που μου στείλατε, δείγματα της αξιόλογης δουλειάς σας και ενίσχυσης καταξιωμένων ανθρώπων όπως π. χ. της κυρίας Χαβιάρα-Καραχάλιου που ήδη ήξερα το έργο της από προηγούμενες εκδόσεις.

Ιδιαίτερα με συγκίνησε το αφιέρωμα στον καλό φίλο τον αξέχαστο Νίκο Γιαλούρη.

Να 'στε καλά και καλή συνέχιση των προσπαθειών σας.

Φιλικά

Μαρία Φαφαλιού-Δραγώνα

*

Αγαπητέ κύριε Βαγγέλη

Ύστερα από ένα σύντομο ταξίδι μου στην Αθήνα, γύρισα και βρήκα να με περιμένει το 10ο τεύχος της «Δάφνης» με την πολύ κομψή εμφάνιση και το πλούσιο περιεχόμενο όπως πάντα.

Εύχομαι ολόψυχα να τα χιλιάσει και σε σας προσωπικά να περνάτε καλά με υγεία και δύναμη να συνεχίσετε τις δραστηριότητές σας.

Με εκτίμηση,

Ελένη Μάγκου

*

Θεσσαλονίκη 28-11-2003

Αξιότιμε κ. Ρουφάκη,

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Χίων Θεσσαλονίκης «Η ΑΓΙΑ ΜΑΡΚΕΛΛΑ» σας ευχαριστεί για την ευγενική προσφορά μέρους του φωτογραφικού σας αρχείου για την παρουσίαση έκθεσης φωτογραφίας κατά την εορταστική εκδήλωση που οργάνωσε ο Σύλλογός μας για την 91^η επέτειο της απελευθέρωσης της νήσου Χίου.

Οι φωτογραφίες αυτές, που με τόση ευαισθησία επιλέξατε για να ανταποκρίνονται στο πνεύμα και το κλίμα της εορτής δημιούργησαν μια συγκινητική ατμόσφαιρα, αφού για πολλούς ήταν ανάμνηση παιδικών χρόνων.

Τις φωτογραφίες αυτές θα τις φυλάζομε σαν ένα πολύτιμο κομμάτι του αρχείου του Συλλόγου μας.

Επειδή γνωρίζουμε την επιθυμία που είχατε να είστε παρών στην εκδήλωσή μας αλλά δεν μπορέσατε να έλθετε, θα σας ενημερώσομε σχετικά με ότι έλαβε χώρα αν και η περιγραφή δεν μπορεί ποτέ να αποδώσει την πραγματικότητα. → →

Σύλλογος Χίων Θεσσαλονίκης. Εορταστικές εκδηλώσεις για την 91η επέτειο της απελευθέρωσης της Χίου.
 Η αίθουσα κοσμεύεται με την έκθεση φωτογραφίας από το αρχαικό υλικό του κ. Βαγγέλη Ρουφάκη.
 Ο Σύλλογος τον ευχαριστεί θερμότατα.

Η γιορτή μας ξεκίνησε με δοξολογία στον Ιερό Ναό του Αγίου Μηνά Θεσσαλονίκης, όπου παρευρέθησαν η Υφυπουργός Υγείας κ. Ελπίδα Τσουρή, ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Π. Ψωμιάδης, ο πρώην Νομάρχης κ. Δ. Δημητριάδης, ο Αντινομάρχης κ. Μπίκος, ο Αντιδήμαρχος Πολιτισμού κ. Α. Γυφτόπουλος, ο κ. Μακραντωνάκης, πρώην Αντιδήμαρχος Πολιτισμού, οι Βουλευτές Θεσσαλονίκης κ. Κούβελας και κ. Σπηλιόπουλος, ο δημοσιογράφος κ. Γκιουλέκας, ο Πρόεδρος της Παγκρητίου Αδελφότητας πρώην Βουλευτής κ. Ν. Παπαδάκης, ο συμπατριώτης μας καλλιτέχνης κ. Παντελής Θαλασσινός που βρέθηκε για λίγες μέρες στη Θεσσαλονίκη και πολλά μέλη της Χιακής παροικίας και φίλοι.

Μετά την δοξολογία κατατέθηκε στεφάνι στο Μνημείο Ηρώων του Γ' Σ. Σ., από τον Πρόεδρο του Συλλόγου κ. Δημ. Λατουσάκη και εκ μέρους της Νομαρχίας από τον Αντινομάρχη κ. Μπίκο, όπου και ενάλλη δέηση υπέρ των Πεσόντων.

Στην αίθουσα του Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, όπου συγκεντρωθήκαμε για να παρακολουθήσουμε την ομιλία της κ. Ξένης Φύλλα-Γιούργη με θέμα «Λαϊκή παράδοση και Εθνική συνείδηση» είχαν εκτεθεί οι φωτογραφίες που προκάλεσαν το ενδιαφέρον των συμπατριωτών μας και των άλλων φίλων που παρέστησαν στην γιορτή μας.

Στους προσκαλεσμένους προσφέρθηκαν κερά-

σματα και Χιώτικα προϊόντα και χυμοί που έστειλε ο Α. Σ. Ε Χίου.

Μετά το τέλος της πολύ ενδιαφέρουσας και περιεκτικής ομιλίας της κυρίας Φύλλα, το Συγκρότημα της Παραδοσιακής Μουσικής του Δήμου Θεσσαλονίκης τραγούδησε παραδοσιακά νησιώτικα και άλλα τραγούδια, για να κλείσει η γιορτή με συνεστίαση σε χιώτικη ταβέρνα.

Αυτά σχετικά με την εκδήλωση για την επέτειο της απελευθέρωσης της Χίου.

Πάλι εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας για το φωτογραφικό υλικό που μας παραχωρήσατε.

Με τιμή
 Για το Δ. Σ
 Ο Πρόεδρος
 Δημ. Λατουσάκης
 *

Αγαπητέ Βαγγέλη

Έλαβα το περιοδικό όπως κάθε φορά που μου στέλλεις και με μεγάλη υπομονή και ησυχία το διαβάζω. Με τα τόσα αφιερώματα που γράφεις, νοιώθω περήφανος που είσαι χωριανός και γείτονάς μου.

Εύχομαι ο Θεός να σου δίνει υγεία, χαρά και κουράγιο, για να γράφεις τα ωραία λόγια για το νησί μας και ότι άλλο ποθείς.

Με αγάπη
 Κώστας Φιριπίδης
 Πειραιάς

Η Αμφιτρίτη

Από το βιβλίο της Αλεξάνδρας Δέλτα-Παπαδοπούλου «Μύθοι και Θρύλοι 2»

Στο βυθό του πελάγου είναι το παλάτι του Γέρου της θάλασσας, του Νηρέα. Μια σπηλιά πλατιά, φως γεμάτη, όπου τα πράσινα νερά πλένουν τους γυαλιστερούς τοίχους και κρύσταλλα πολύχρωμα αστράφτουν στα ψηλά δώματα. Φύκια, κοράλλια, λουλούδια της θάλασσας στολίζουν την είσοδο, πλέκονται γύρω στους βράχους, κάνουν πύλη βασιλικιά για τη φύλαξη του θησαυρού του Νηρέα. Γιατί μέσα εκεί κρύβονται θησαυροί αφάνταστοι. Άστρα, κοχύλια, κοράλλια, μαργαριτάρια σε σωρούς, ψάρια ολόχρυσα και φεγγερά. Μα πιο πολύτιμο απ' όλα οι πενήντα κόρες του.

Ορθός εμπρός στη σπηλιά του στέκεται ο Νηρέας. Στο ένα χέρι βαστά την τρίαινα και συλλογισμένα κοιτάζει απάνω, εκεί που ασπρίζουν και χτυπιούνται τα κύματα. Για μαλλιά έχει φύκια πράσινα και στα γένια του είναι κολλημένα βότσαλα με της ίριδας τα χρώματα. Καθώς κοιτάζει, καταλαγιάζουν σιγά-σιγά τα κύματα γαλήνη απλώνεται απάνω, όπως και στο βυθό της θάλασσας. Ο Νηρέας αφήνει τη σπηλιά του, υψώνεται, βγαίνει στην επιφάνεια και ρίχνει την ήρεμη ματιά του ολόγυρα στη γαλανή θάλασσα. Λαφρύ αεράκι σηκώνει τα φύκια από το μέτωπο του κι ο ήλιος ασημώνει τ' αλάτι στους ώμους του. Ο γέρο-Νηρέας χαμογελά αργά. Τούτη είναι η θάλασσα η δική του, η ήσυχη, η γαληνεμένη.

Ένα κυματάκι έρχεται και σπάζει στο πλατύ στήθος του θεού. Ένα γέλιο ακούγεται, άλλο απαντάει. Κύματα παιχνιδιάρικα ρίχνουν τον αφρό τους. Όλη η θάλασσα ζωντανεύει. Εδώ ένας ώμος ασπρίζει και χάνεται πάλι. Εκεί δυο χείλια πετούν ένα γέλιο πριν τα ξανασκεπάσει το κύμα. Αλλού ένα κεφαλάκι ξεπροβάλλει και προτού ξαναβυθιστεί τινάζει, διαμάντια στον ήλιο, το νερό από ολόχρυσα μαλλιά. Είναι οι Νηρηίδες, οι γοργοκίνητες. Βυθίζονται, ξαναβγαίνουν, σηκώνουν τα χέρια τους στον ήλιο και πάλι ρίχνονται γελώντας στα κύματα. Πιάνονται από τα χέρια και, αλυσίδα μακριά, σχίζουν τα γαλανά νερά γυρεύοντας κάποιο ακρογιάλι. Τις οδηγεί η Αμφιτρίτη που όρθια γλιστρά μέσα στον ήρεμο καθρέφτη. Πέρα στον ορίζοντα αστράφτουν της Νάξου τα περιγιάλια

και το αεράκι φέρνει τη μυρουδιά των λουλουδιών της.

Σπάζει η αλυσίδα και σα δελφίνια ρίχνονται οι Νηρηίδες ποια θα πρωτοπιάσει τη στεριά. Πάλι πρώτη την πατά η Αμφιτρίτη, ενώ πίσω της, γελώντας και φωνάζοντας, πέφτουν μια-μια στην άμμο οι αδελφές της.

Στην όμορφη αυτή γη ξαναρχίζουν το χορό τους. Σαν τα κύματα που μόλις άφησαν, γέρνουν, γλιστρούν, λυγίζουν; ανάλαφρες, κι ανάμεσα τους, ξεχωριστή πάντα, η Αμφιτρίτη.

Μα ξαφνικά το τραγούδι κόβεται, φωνές τρόμου ξεσπούν και ο κύκλος σκορπάει απότομα. Βλέπει η Αμφιτρίτη κάποιον να ορμά κατ' επάνω της κι αλαφιασμένη ξαναρίχνεται στη θάλασσα. Πίσω της νιώθει τον άλλον να βουτά κι αυτός στα βαθιά. Απλώνει κιάλας να την πιάσει! Σαν το χέλι του ξεγλιστρά και με τον πανικό στην καρδιά φεύγει, τότε σύρριζα στο βυθό, τότε ψηλά κοντά στα κύματα που αφρίζουν, τότε ανάμεσα στα πυκνά κινούμενα φύκια.

Νηρέας (Ελληνική Μυθολογία Ι. Ρισπέν)

-Βοηθήστε με..., παρακαλούν τα χείλια της τον κόσμο το θαλασσινό, που από μικρή την προστάτευε και τη φύλαγε με τόση αγάπη. Μα, αντί βοήθεια, καταλαβαίνει πως και αυτός σύμμαχος του διώχτη της γίνεται. Τα φυτά τεντώνουν τα κλαριά τους να της κλείσουν το δρόμο,

όστρακα μεγάλα ανοιγοκλείνουν απειλητικά στο πέραςμα της. Ψάρια άπειρα μαζεύονται πηχτά μπροστά της. Ένα χταπόδι απλώνει τα πλοκάμια του να την αρπάξει... Γρήγορη σαν αχτίδα πετάγεται ολόγυρα στην επιφάνεια.

Όμως και τα κύματα σηκώνονται βουνά γύρω της. Ρίχνονται πάνω της βροντώντας. Η Νηρηίδα βροντά πάλι στα βαθιά.

Πολλή ώρα βάσταξε το άγριο αυτό κυνηγητό.

Η Αμφιτρίτη μόνο τον πανικό της ακούει και

σχίζει τη θάλασσα πιο γρήγορη κι απ' το φως. Καμιά φορά αρχίζουν να γαληνεύουν τα κύματα, ο βυθός μερεύει, αδειάζει η θάλασσα από εχθρούς. Η Αμφιτρίτη βλέπει, κοντά πολύ, μian άγνωστη ακρογιαλιά. Με κόπο κολυμπά για να τη φτάσει. Στην ξένη αυτή γη, πέφτει αποκαμωμένη. Η καρδιά της ακόμα χτυπά σκεπαρνιές. Γύρω της όλα σωπάσανε. Ακουμπά το κεφάλι στην άμμο. Κλείνει τα μάτια να ξεχάσει...

Εκεί ακούει μια βουή μακρινή, σα βροντή που κυλά πολύ ψηλά, στα σύννεφα και ξεχωρίζει τ' όνομά της.

-Αμφιτρίτη... Αμφιτρίτη...

Ανασηκώνεται και κοιτάζει ολόγυρα. Μακριά, σε ένα βράχο μισοκρυμμένο από την καταχνιά και τα σύννεφα, μαντεύει ένα γίγαντα ασάλευτο.

-Αμφιτρίτη, κυλά πάλι η φωνή. Πως ήρθες εδώ, στην Άκρη της Γης;

-Που με ξέρεις; ρωτά σιγά η Νηρηίδα.

-Σε ξέρω, όπως γνωρίζω όλη τη θάλασσα, κάθε της πέτρα, κάθε της ψάρι... Εδώ στην απέραντη μοναξιά μου, αφήνω τα μάτια μου να βουτούν ως τα βάθη της παλιάς μου πατρίδας. Εκεί σε γνώρισα και σένα, από χρόνια... Εκεί σε είδα και τώρα που έφευγες κυνηγημένη, γεμάτη φρίκη... Γιατί τρέμεις, Αμφιτρίτη; Γιατί δε γυρίζεις να δεις ποιος είναι ο διώχτης σου; Δεν το κατάλαβες πως η θάλασσα όλη το θεό της βοηθούσε, όταν γύρευε να σε πιάσει;

Ποσειδώνας και Αμφιτρίτη (Ελληνική Μυθολογία Ι. Ρισπέν)

Δεν κατάλαβες πως ο Ποσειδώνας, ο άρχοντας όλης της θάλασσας, σ' αγάπησε και σε θέλει βασίλισσά του, στο πλευρό του; Στον ιριδόχρωμο θρόνο του σε περιμένει, σκυθρωπός, μονάχος. Εκεί είναι η μοίρα σου, κοντά του να καθίσεις. Κι ας ήλθες ως εδώ, στην Άκρη της Γης, για να ξεφύγεις. Εδώ, όπου η δική μου μοίρα μ' έχει τάξει για αιώνες και πάλι αιώνες να σηκώω τον ουρανό στους ώμους μου...

Με δέος ρωτά πάλι ή Αμφιτρίτη.

-Ποιος είσαι;

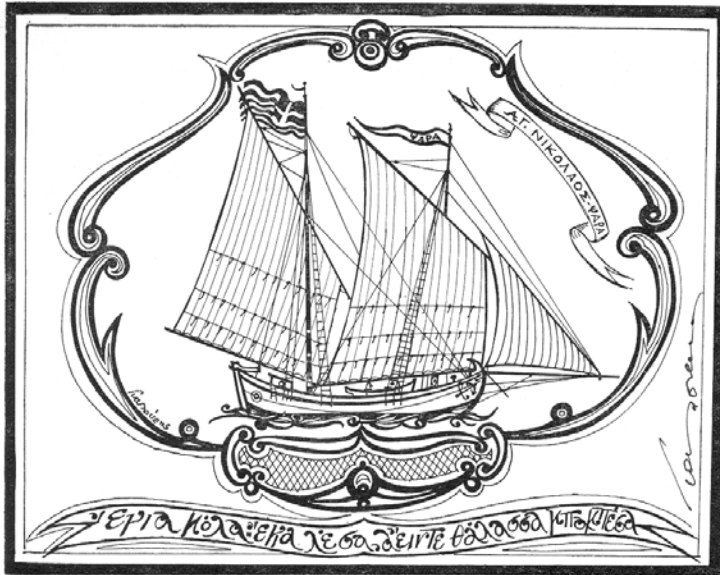
-Είμαι ο Άτλαντας, ο γιος του Ιαπετού και της Κλιμένης, ο Τιτάνας...

Ένας φλοίσβος ακούγεται. Γυρίζει η Αμφιτρίτη και βλέπει τη θάλασσα αλλαγμένη... Κάθε κύμα φέρνει κι ένα λουλούδι, κάθε σταγόνα αστράφτει χίλια χρώματα. Δελφίνια πηδούν και οι γλιστερές τους πλάτες γυαλίζουν παιχνιδιάρικα στο γαλάζιο νερό.

-Σε καλεί ο βασιλιάς σου, βροντά πάλι μακρινή η φωνή του Άτλαντα. Πήγαινε, Νηρηίδα, στην ευτυχία που σε περιμένει. Η θάλασσα όλη στολίστηκε να σε δεχτεί...

Και η Αμφιτρίτη αφήνει τα κύματα να την αγκαλιάσουν, τα δελφίνια να την σηκώσουν και μέσα από τη μυρωμένη θάλασσα να την πάνε στο παλάτι του Ποσειδώνα.

Γύρω της τραγουδούν τα νερά, φτερουγίζουν οι γλάροι και ότι ζει μέσα ή ολόγυρα στο γιאלό, έρχεται να προσκυνήσει τη φωτεινή βασίλισσα της θάλασσας, την Αμφιτρίτη.

Λόγια άκαιρου χρόνου

Τα χρώματα και τ' αρώματα της ζωής σου
ντύθηκα

Κίρκη να σε μαγέψω σ' άκαιρο χρόνο.

Κι έχασα τα λόγια.

Κι έκλεισα το χρόνο σ' ένα μικρό κύκλο,
του όλα και του τίποτα.

Ξέχασα τους Λαιστρυγόνες του χθες
και του αύριο τις προσμονές.

Απόθεσα στη φούχτα του τώρα,
ότι είχα και δεν είχα...

Σεπτέμβριος '03

Ε. Π

Περιεχόμενα

Οι τυφλοπόντικες	Τίνας Παπαδοπούλου	2
Ευχαριστούμε θερμά		2
Χρόνια πολλά και... διάφορα	Βαγγέλη Ρουφάκη	3
Φύγαν οι φίλοι σαν φύλλα	Αντώνη Λάρδα	4
Πρωτοχρονιά	Π. Α. Μαυρογιώργη	6
Παινέματα	Π. Α. Μαυρογιώργη	6
Μπουρλής-Τζανής (Αποχαιρετισμός)	Βαγγέλη Ρουφάκη	7
Πέτρος Μαρτάκης	Περιοδικό «Παν»	8
Ο «Κοραής» για τα ελευθέρια	Μαίρη Παπακωνσταντίνου	9
Η Ο. Χ. Σ. Α. στον Πειραιά	Βαγγέλη Ρουφάκη	9
Εκδηλώσεις στο Δαφνώνα	Βαγγέλη Ρουφάκη	10
Εκείνο το χωριό	Πέτρου Ι. Μαρτάκη	12
Το Βαρβάσι	Γιώργη Δηλμπόη	13
Αετοφωλιές	Τίνα Παπαδοπούλου	13
Ανοικτό Θέατρο Καρδαμύλων	Βαγγέλη Ρουφάκη	14
Ευρω-κωμωδία	Νίκου Γιαλούρη	16
Καλοκαιρινοί απόηχοι	Δημήτρη Μελαχροινούδη	17
Ποιήματα	Αντώνη Λάρδα	18
Ομηρική Ακαδημία (επιστολή)	Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου	19
Και όμως ήταν Άγγελος	Αγγελικής Καραβουρνιώτη	20
Σε άλλο τόνο 1-2	Μόσχου Κεφάλα	23
Ουαί υμίν	Μόσχου Κεφάλα	23
Γράμματα από τους αναγνώστες μας		22
Από την Ελληνική Μυθολογία - Η Αμφιτρίτη	Αλεξάνδρας Δέλτα	24
Αγ. Νικόλαος-Ψαρά	Χαρακτικό Νίκου Γιαλούρη	26
Λόγια άκαιρου χρόνου	Ε. Π.	26
Περιεχόμενα		26
Φως εκ φωτός	Αμαρυλλίδα	27

ΦΩΣ ΕΚ ΦΩΤΟΣ

Ω! ΆΓΙΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΗΛΙΑΣ
ΠΟΥ ΖΕΣΤΑΪΝΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.

ΠΑΤΡΩΔ ΠΆΘΗ ΚΑΙ ΠΌΘΟΙ
ΠΟΥ ΑΝΑΛΪΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΦΩΣ.

ΤΩΝ ΑΘΛΟΥΝΤΩΝ ΤΟ ΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΩΜΑ ΠΟΥ ΛΟΓΪΖΕΤΑΙ ΜΈΡΑ.

ΜΈΣ' ΣΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΕΚΆΤΗΣ
ΑΝΑΓΕΝΝΗΘΗΚΕ Η ΣΠΪΘΑ ΤΩΝ ΑΘΑΝΆΤΩΝ.

Κ' Η ΣΚΈΨΗ, ΤΟ ΝΟΥ ΠΑΡΑΝΆΛΩΣΕ.
Κ' ΟΙ ΔΙΣΘΉΣΕΙΣ ΜΈΘΥΣΑΝ...
ΕΪΝΑΙ ΜΈΡΕΣ ΆΔΥΤΕΣ
ΚΑΙ ΝΥΧΤΕΣ ΑΣΤΡΆΤΕΣ
ΠΟΥ ΤΥΦΛΩΝΟΥΝ ΤΟΝ ΠΑΝΑΝΌ.

Άνω ΚΆΤΩ Ο ΆΡΗΣ
ΠΥΡΓΩΝΕΙ ΤΙΣ ΣΤΡΆΤΕΣ
ΚΙ ΑΤΣΑΛΩΝΕΙ ΤΟ ΝΟΥ.

Τώρα ΚΑΙΡΌΣ ΓΙΑ ΝΈΑ ΠΡΟΣΤΆΓΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΣΚΈΨΕΙΣ ΦΩΤΕΙΝΈΣ
ΣΤΙΣ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΤΆΞΕΙΣ ΠΡΑΓΜΆΤΩΝ
ΠΟΥ ΠΑΛΕΨΟΥΝ ΣΤ' ΑΛΩΝΙ.

«ΜΫΡΙΞΕ ΤΟΥΣ ΟΙΩΝΟΥΣ»

ΔΑΜΑΡΥΛΪΔΑ

Tubman's

Tubman's